

DEN
NORSKE
OPERA
&
BALLETT

ÅRSRAPPORT 2009

DEN NORSKE OPERA & BALLETT

H.M. DRONNING SONJA

Den Norske Opera & Balletts høye beskytter

INNHold

7	ET LÆREÅR
STYRETS BERETNING & REGNSKAP	
10	STYRETS BERETNING
18	RESULTAT
19	BALANSE
20	NOTER
24	KONTANTSTRØMOPPSTILLING
25	REVISJONSBERETNING
VIRKSOMHETEN	
28	50 ÅR SOM NASJONAL OPERA- OG BALLETTSCENE
30	NØKKELTALL
31	TALL FOR FORESTILLINGER, KONSERTER OG PUBLIKUMSBESØK
38	OPERAPRODUKSJONER
44	BALLETTPRODUKSJONER
52	KONSERTPRODUKSJONER
ØVRIG VIRKSOMHET	
60	BARNEKORET
63	BALLETTSKOLEN
64	KULTURELT MANGFOLD
66	OPERAEN I MEDIA
68	SCENEROMMET
70	DEN KOMMERSIELLE VIRKSOMHETEN
73	PRISER
ORGANISASJONEN	
76	STYRE, LEDELSE OG ANSATTE

”18.april 2009 var det 7000 som fikk oppleve premieren på Carmen på storskjerm overført fra Hovedscenen.”

Miharu Maki og Gakuro Matsui i Don Quixote

Ina Kringlebotn og Amelie Aldenheim i Poppeas Kroning.

”Vi har satt en ny organisasjonsmodell ut i livet, vi har tatt verdens mest avanserte sceneteknikk i bruk, og vi har fått helt nye muligheter for å komme vårt publikum i møte.”

ET LÆREÅR

Vi har nå tilbakelagt vårt første fulle driftsår i nytt hus, og med tanke på både publikumsoppslutning, omdømme og økonomi var 2009 en utvilsom suksess. Men for oss som har vårt daglige arbeid ved Den Norske Opera & Ballett har året først og fremst vært usedvanlig lærerikt.

Vi har satt en ny organisasjonsmodell ut i livet, vi har tatt verdens mest avanserte sceneteknikk i bruk, og vi har fått helt nye muligheter for å komme vårt publikum i møte.

Hovedgrepet ved den nye organisasjonsmodellen har vært å tydeliggjøre den selvstendige profilen for hvert av våre to hovedkompanier, som under sine respektive navn Nasjonaloperaen og Nasjonalballetten nå er etablert som likeverdige. I forlengelsen av dette har vi også lagt til rette for en egen profilering av både Operaorkestret, Operakoret og Barnekoret. Konsekvensen er at myndighet og ansvar er annerledes fordelt enn tilfellet var frem til 2009, og det får virkning tvers gjennom hele organisasjonen: nye roller må etableres og gamle omdefineres, andre kommunikasjonslinjer blir viktige og alle arbeidsrutiner må gjennomgås. Rent konkret har vi satt i gang en omfattende lederopplæring, samtidig som våre planleggings- og produksjonsprosesser nå gjøres til gjenstand for en grunnleggende revisjon. Dette krever en lærevillig organisasjon, og det har året vist at vi har!

Den bratteste læringskurven er det likevel sceneteknikken som har gitt oss. På papiret skulle alt vårt moderne utstyr ført til både enklere arbeidsforhold, større handlefrihet og en uant mye mer effektiv drift. Og det vil det selvsagt også gjøre. Men å få det til å fungere etter forutsetningene krever både utprøving og innkjøring. Og ettersom ikke noe annet teaterhus i verden er helt likt vårt, har vi måttet erkjenne at det ikke finnes noen snarveier.

Det skal også sies at et utstyr som vårt representerer en helt annen risikoutfordring enn tradisjonell teaterkultur er vant til. I så måte er det ikke bare ny teknikk som skal beherskes, men nye holdninger som skal læres.

Men så har vi også fått lære oss hvor allsidig og mangfoldig vårt nye hus faktisk er. Med sine mange muligheter byr det oss stadig på nye og uventede sjanser, både til å gjøre oss tydeligere gjeldende i det samfunnet vi er en del av og til å favne et større publikum. Dette er en hovedårsak til at våre besøks- og regnskapstall for 2009 er atskillig bedre enn vi hadde forutsatt da vi planla året: underveis oppdaget vi nye måter å bruke huset på, og vi har kunnet gi rom for både forestillinger, konserter og ymse aktiviteter som verken våre eiere eller andre hadde tenkt seg kunne ha Operaen som arena. I denne sammenheng har vi også mye igjen å lære - om hvordan vi kan og skal avstemme våre kunstners krav mot vårt ønske om å være et sted for alle.

Ved inngangen til 2010 ferdigformulerte vi den filosofi som skal ligge til grunn for vår virksomhet og samle alle som arbeider ved Den Norske Opera & Ballett om en felles holdning til det vi gjør. Her stadfestes våre kjerneverdier: i vårt daglige arbeid skal vi forvente en atferd fra hverandre som er *profesjonell, sjenerøs og uredd*. Jeg synes ikke det kan være tvil om at 2009 har vært preget nettopp av slike verdier i hele vår organisasjon.

Som del av filosofien har vi også formulert en visjon: *Vi skal gjøre livet større*.

I 2009 ble livet større enn vi selv turde tro. Men det var også året da Den Norske Opera & Ballett rundet 50, og det må være lov å si at det gjorde vi i særdeles god form!

Tom Remlov *Administrerende direktor*

**STYRETS
BERETNING
&
REGNSKAP**

STYRETS BERETNING

Hovedvirksomheten i Den Norske Opera & Ballett AS er produksjon og formidling av opera og ballett av høy kvalitet til et bredt publikum. Selskapets forretningskontor er i Operaen.

Operahusets første hele driftsår – fra bygg til innhold

Operahuset er på rekordtid blitt et folkeei med en unik tiltrekningskraft på publikum. Vi er glade for å konstatere at vi har fått et operahus som er funksjonelt – både for publikum og for de ansatte – er i verdensklasse. Vårt første hele driftsår, som dessuten markerte selskapets 50-års jubileum, har først og fremst gitt mulighet for å intensivere arbeidet med å gi bygget et kunstnerisk innhold som samsvarer med byggets intensjoner. Styret er glad for å melde om et år med kunstneriske løft, høy aktivitet og spennvidde i publikumstilbudet. Det store antall forestillinger og konserter på husets ulike arenaer har vært så godt som utsolgte. Tilbakemeldingene fra et mangfoldig publikum og fra norsk og internasjonal presse har vært gjennomgående svært positive. Samfunn og næringsliv har også viet bygget og vår virksomhet betydelig interesse og bidratt til helheten. Internasjonalt har Snøhettas unike designkonsept vakt stor oppsikt, og vi konstaterer at operahuset nå fremstår som en av landets fremste turistattraksjoner. Økonomisk sett har driften bidratt til en relativt solid egenkapital ved inngangen til 2010.

Styret er, på denne bakgrunn, svært tilfreds med virksomheten i 2009.

Programtilbud og publikumsoppslutning

Det samlede antall forestillinger og konserter har overgått plan-

tallene, og utgjorde 357 billetterte arrangementer. Av dette var 258 opera- og ballettforestillinger i operahuset og på turné. Antall premierer var 13, herav 2 urpremierer, 6 gjestespill foruten 8 produksjoner fra det overflyttede repertoar fra Folke-teatret. Antall billetterte konserter utgjorde 99. Et stort antall av disse konsertene var gjestespill, der også andre musikalske sjan- gre og stiluttrykk har fått plass utover det som tradisjonelt tilhø- rer selskapets repertoar. I tillegg ble det gjennomført 10 gratis arrangementer inne og ute. Samlet antall kunstneriske arrange- ment utgjorde dermed 367. Det tilsvarende tall for siste år på Youngstorget (2007) var 191.

Publikumstallet på våre billetterte arrangementer i Operaen utgjorde 248 921, hvilket tilsvarer 92 % i gjennomsnittlig setebe- legg. Det totale besøk av barn og unge ved de billetterte arrange- ment utgjorde ca. 24 650, som tilsvarer ca. 10 % av publikums- totalen. Våre gratisarrangement ble besøkt av 8 830 personer. Turnésamarbeidet resulterte i 17 783 publikummere. Samlet besøk på kunstneriske arrangement utgjorde dermed 275 534. Det tilsvarende tall for siste år på Youngstorget var 135 761.

Vi kan dermed fastslå at ønsket om en dobling av aktivitet og be- søkstall i vårt nye operahus sammenliknet med normalsituasjo- nen i Folketeatret, er blitt en realitet.

I tillegg ble det gjennomført 46 oppsøkende aktiviteter for 4 206 personer, foruten 3 150 omvisninger for i alt 68 000 deltakere.

Eli Kristin Hanssveen i Don Pasquale.

Det nye operahuset er godt tilrettelagt for en utvidet kontaktflate mot publikum, samfunn og næringsliv. I så måte har vi videreført vårt utstrakte utadvendte samarbeid, og vi gjennomførte 179 kommersielle arrangement med om lag 67 000 deltakere i 2009. Samlet sett anslår vi at om lag 2 millioner mennesker har passert marmorbrua til operahuset i løpet av 2009.

2009 var det femte driftsår under rammeavtalen med NRK, som sikrer jevnlig opptak og sending i radio og TV av Den Norske Opera & Balletts produksjoner, og som sikrer at vi når bredere ut med våre forestillinger og konserter. I 2009 ble det gjort TV- opptak av to deler av et helaftens ballettprogram og samtidig TV- og radiosending av én opera og én konsert.

Gjennom utviklingsprogrammet "Verker underveis" har 12 verk- idéer og prosjekter innen opera og ballett blitt initiert, utprøvet og/eller videreutviklet i forskjellige former for workshops i løpet av året. Dette skjedde med et sjenerøst økonomisk bidrag fra Anders Jahres humanitære stiftelse.

Operaens ressurser og fagkompetanse har gjennom "Scenerom- met" kommet en rekke eksterne produksjoner og formidlingsmil- jøer til gode gjennom bistand, utleie og direkte samarbeid.

Økonomi

Vårt første fulle driftsår i nytt hus har også har gitt selskapet et regnskapsmessig positivt resultat.

Vesentlig på grunn av de betydelige ekstraordinære kostnadene knyttet til avvikling av lokalene i Folketeatret, ble resultatet for 2008 som kjent negativt med 15 mill.kr. Selskapets egenkapital var følgelig negativ med 7 mill.kr. ved inngangen til 2009. Sam- tidig har vi gjennom 2009 måttet konstatere lavere kommersielle inntekter enn budsjettet. Særlig gjaldt dette innen serverings- virksomheten og næringslivssamarbeidet, der finanskrisen ga merkbare utslag. Videre ble det relativt tidlig på året avdekket at kostnadene knyttet til Statsbyggs forvaltning, drift og vedlike- hold og energiforbruk ville overstige de budsjetterte tall.

På den annen side ble 2009 et svært godt år, publikumsmessig sett, og med et gjennomsnittlig setebelegg på 92 % ble billett- inntektene vesentlig høyere enn budsjettet. I tillegg har vi gjen- nom året sett muligheten for å kunne slippe til andre musikalske uttrykk og stilarter på våre scener. Det har således blitt gjennom- ført en rekke konserter som ikke var forutsatt i budsjettet, men som har gitt betydelige positive bidrag til selskapets økonomi. Samlet oversteg inntektene fra billetterte arrangement budsjet- tet med om lag 10 mill.kr. Samtidig gjorde den massive publi- kumspågangen det mulig å redusere markedsføringsinnsatsen betydelig i forhold til budsjett. Den samlede effekt av økte salg- inntekter og reduserte salgskostnader ga en resultatforbedring på om lag 15 mill.kr. I tillegg har vi på andre felter maktet å holde kostnadene under det budsjetterte nivå. De budsjetterte reserver har det derfor heller ikke vært nødvendig å benytte.

Selskapets egengenererte inntekter utgjorde 142,75 mill.kr., eller 27 % av de samlede inntekter. Av dette utgjorde billett- og pro-

Fra Subject to change.

Gakuro Matsui og Philip Currell i Septemberdans 2009.

Andreas Heise og Victoria Herbert i Romeo & Julie -en moderne kjærlighetshistorie.

”Vi kan dermed fastslå at ønsket om en dobling av aktivitet og besøkstall i vårt nye operahus sammenliknet med normal-situasjonen i Folketeatret, er blitt en realitet.”

gramsalg 80,8 mill.kr. og den kommersielle virksomheten 49,5 mill.kr.. Netto etter fradrag av direkte kostnader bidro kommersiell drift med 27,2 mill.kr. Øvrige inntekter består bl.a. av bidrag fra samarbeidende organisasjoner, elevpenger med mer. Statstilskuddet utgjorde 389,9 mill.kr.

Samtidig mottok vi en etterbevilgning fra staten knyttet til nevnte avvikling av lokalene i Folketeatret på 3,5 mill.kr. og vi er blitt etterkompensert med 2 mill.kr. av Statsbygg i forbindelse med de ekstraordinære energiutgiftene vi ble belastet med for 2008.

Totalt sett har dette medført at vi kan bokføre et positivt driftsresultat for 2009 på 25,3 mill.kr. Dette betyr at vi igjen har en positiv egenkapital på 18,2 mill.kr., hvilket likevel ikke utgjør mer enn omlag 3 % av totalomsetningen i 2010.

Dette resultatet viser at selskapets økonomi nå er blitt så stor at selv små marginavvik kan gi store utslag i nominelle beløp, og at en egenkapital av denne størrelse derfor er nødvendig for å kunne møte fremtidige negative svingninger.

Styret vurderer at den finansielle risiko er liten. Selskapet har gjeld til kredittinstitusjon på 32,3 mill.kr., som medførte en finanskostnad i 2009 på 1,6 mill.kr. Dette finansieres løpende av offentlige tilskudd. Utover dette har ikke selskapet finansielle eiendeler eller gjeld som medfører vesentlig risiko.

Styret bekrefter med dette at årsregnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift og at regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets resultat og stilling pr. 31.12.09.

Styre, ledelse og organisasjon

Styrets sammensetning ble endret i beretningsåret. Ved ordinær generalforsamling den 25. mai fratrådte statens representanter Bentein Baardson og Knut Skram. Ingebrigt Steen Jensen og Stein Erik Moe ble valgt som nye representanter for den norske stat. Fra de ansattes side gikk Kjell Andersen og Nils Petter Tveten ut av styret, og ble erstattet av Berit Hammerø og Marek Jez som nye representanter. Styret er ved beretningsårets utgang kjønnsmessig sammensatt av 3 kvinner og 4 menn.

Innføringen av ny ledelsesstruktur ble fullt ut iverksatt fra 01.01.2009, med en toppledergruppe bestående av lederne for de seks hovedsoylene opera, ballett, musikk, økonomi og administrasjon, marked og kommunikasjon, samt teknisk divisjon, ledet av administrerende direktør Tom Remlov.

Selskapets administrasjon har igangsatt flere nye utviklingsprosjekt innen organisasjon og ledelse. Selskapet har utviklet en egen filosofi, med angivelse av visjon og misjon, kjerneverdier og kundeløfter. Et omfattende arbeid med kartlegging og standardisering av arbeidsprosesser samt et ledertreningsprogram for alle med lederansvar er også igangsatt.

En ny strategiplan for de nærmeste fem år er under ferdigstillelse. En slik plan vil tydeliggjøre de mer langsiktige ressursmessige utfordringer som selskapet står overfor i lys av definerte mål og oppgaver, noe styret ser frem til å drøfte videre med selskapets eier.

Den Norske Opera & Ballett hadde ved årets utgang 633 ansatte, som utgjorde 607 årsverk. Disse årsverk fordelte seg på hen-

STYRET I DEN NORSKE OPERA & BALLETT

Ellen Horn
Ellen Horn
Styrets leder

Michael Christiansen
Michael Christiansen
Styrets nestleder

Mia Haugland
Mia Haugland
Habib
Styremedlem

Ingebrigt Steen Jensen
Ingebrigt Steen Jensen
Styremedlem

Stein Erik Moe
Stein Erik Moe
Styremedlem

Berit Hammerø
Berit Hammerø
Ansattes representant
øvrige

Marek Jez
Marek Jez
Ansattes representant
kunstnerisk

Tone Lein
Tone Lein
1. vararepresentant

Svein Nafstad
Svein Nafstad
Observatør kunstnerisk

Mats Eriksen
Mats Eriksen
Observatør øvrige

holdsvis 293 menn og 314 kvinner. For personer i ledende stillinger er fordelingen om lag 40 % kvinner og 60 % menn. Vi anser denne kjønnsfordelingen som langt på vei tilfredsstillende, men vi fortsetter vårt arbeid med å stimulere til et godt arbeidsmiljø preget av mangfold og balanse mellom kjønnene. Selskapet vil derfor så langt det er forenlig med virksomhetens egenart og kunstneriske forutsetninger tilstrebe likestilling mellom kjønnene.

Det samlede antall personer engasjert av Den Norske Opera & Ballett i 2009 utgjorde 2011. Stillingsfratredelser, naturlig avgang med mer (turnover) i løpet av året utgjorde 3 % av stillingsmassen. Institusjonen har vært IA-bedrift fra 01.01.05.

Foredragsvirksomhet

Administrerende direktør og de andre medlemmene av ledergruppen har i året som er gått holdt nærmere 100 foredrag rundt om i landet.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Selskapet har et internkontrollsystem for virksomhetens helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Det totale antall sykefraværsdager utgjorde 9831 dager eller 7,4% (landsgjennomsnittet var 7,5%), mot 6% i 2008. Langtidsfraværet er utslagsgivende for fraværsprosenten. Styret vurderer eventuelle sammenhenger mellom

fravær og arbeidsforholdene i selskapet og følger dette opp gjennom årlige HMS-rapporter. Det svært avanserte teatertekniske maskineriet byr på særlige sikkerhetsmessige utfordringer, og har nødvendiggjort en oppgradering av prosedyrer for risikovurderinger knyttet til gjennomføringen av den enkelte produksjon og et økt fokus på HMS-dimensjonen i vår daglige virksomhet generelt.

Styret understreker at det fortsatt gjenstår å gjennomføre supplerende bygningsmessige tiltak for at operahuset kan bli så optimalt tilpasset driftsforutsetningene som mulig.

Selskapets virksomhet medfører ingen forurensning av det ytre miljø.

Takk

Styret vil rette en stor takk til alle ansatte for innsatsen i 2009, som i likhet med innflyttingsåret 2008 ble svært krevende. Samtidig takker vi Kulturdepartementet for meget godt og konstruktivt samarbeid også gjennom dette året. Selskapets øvrige bidragsytere, samarbeidspartnere og sponsorer takkes likeledes. Endelig sender vi en hjertelig takk til vårt publikum, som etter innflyttingen i nytt hus er blitt vesentlig større.

Oslo, 24. mars 2010

*"12 000 publikummere så operaen
Don Pasquale på Hovedscenen.*

RESULTAT

RESULTATREGNSKAP	NOTER	2009	2008
DRIFTSINNTEKTER			
Billett- og programsalg	5	80 772 848	64 432 635
Andre inntekter	3	62 002 681	67 199 864
Driftstilskudd	4	389 868 000	347 054 500
SUM DRIFTSINNTEKTER	5	532 643 529	478 686 999
DRIFTSKOSTNADER			
Lønn, honorarer og andre personalkostnader	7, 12	371 008 668	339 435 496
Avskrivninger	13	8 873 777	6 370 298
Materialkostnader		17 219 994	18 848 118
Salgs- og informasjonskostnader		9 341 884	9 547 338
Kostnader vedrørende lokaler	14	39 387 790	33 948 596
Vedlikeholds- og ombyggningskostnader		915 367	495 045
Utstyrskostnader		8 541 579	10 494 609
Andre driftskostnader		52 576 055	63 936 736
Tap på fordringer		521 979	195 279
SUM DRIFTSKOSTNADER		508 387 093	483 271 515
DRIFTSRESULTAT		24 256 436	-4 584 516
FINANSINNTEKTER/-KOSTNADER			
Finansinntekter		1 632 572	3 348 238
Finanskostnader		2 556 050	2 339 527
RESULTAT FØR EKSTRAORDINÆRE POSTER		23 332 958	-3 575 805
EKSTRAORDINÆRE INNTEKTER/-KOSTNADER			
Ekstraordinære inntekter	16	2 040 000	0
Ekstraordinære kostnader		0	11 553 251
ORDINÆRT RESULTAT		25 372 958	-15 129 056

BALANSE

BALANSE	NOTER	2009	2008
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Inventar, biler, teknisk utstyr, EDB-utstyr	13	25 592 354	25 830 148
Bygningsmessige anlegg	13	36 285 033	36 596 723
Kontolån fra Staten	6	10 300 000	10 300 000
Aksjer		10 000	10 000
Overfinansiert pensjonsforpliktelser	2	66 909 649	43 917 414
SUM ANLEGGSMIDLER		139 097 036	116 654 284
OMLØPSMIDLER			
Andre kortsiktige fordringer og periodiseringer		18 062 663	30 478 911
Aktiverte produksjonskostnader	9	12 273 213	10 750 785
Bank- og postinnskudd	10	13 294 408	12 036 193
Sum omløpsmidler		43 630 284	53 265 889
SUM EIENDELER		182 727 320	169 920 174
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Aksjekapital	18	100 000	100 000
Annen innskutt egenkapital	6	10 300 000	10 300 000
Annen egenkapital	17	7 875 586	-17 497 372
SUM EGENKAPITAL		18 275 586	-7 097 372
LANGSIKTIG GJELD			
Langsiktig gjeld	15	32 300 000	33 660 000
SUM LANGSIKTIG GJELD		32 300 000	33 660 000
KORTSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjon		0	20 400 931
Skattetrekk m.v.		11 927 496	10 582 551
Arbeidsgiveravgift		8 439 820	5 947 427
Merverdiavgift		293 297	559 257
Diverse kreditorer		23 327 901	7 864 690
Abonnement/forsalg		32 989 272	35 530 894
Påløpte kostnader/forskuddsbetalte inntekter	11	55 173 948	62 471 795
SUM KORTSIKTIG GJELD		132 151 734	143 357 545
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		182 727 320	169 920 174

NOTER

NOTE 1 // REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens regler og er utarbeidet etter anbefalinger til god regnskapsskikk i Norge.

Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Fordringer og gjeld er klassifisert som omløpsmidler/ kort-siktig gjeld hvis de forfaller innen ett år etter regnskapsavslutningstidspunktet. Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler, og øvrig gjeld er klassifisert som langsiktig. Anleggsmidler er oppført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger basert på antatt økonomisk levetid.

Netto overfinansiering av pensjonsforpliktelsene er innarbeidet i selskapets balanse. Billettinntekter blir inntektsført når forestillingen/konserten er avholdt. Forestillingskostnader er periodisert til det år forestillingen/konserten har premiere (note 9). Forøvrig fremgår anvendte regnskapsprinsipper av notene nedenfor.

Selskapet mottok i 2001 et egenkapitaltilskudd fra Kultur- og kirkedepartementet på kr 10.300.000,- til delvis dekning av påløpte pensjonsforpliktelser. Tilskuddet er klassifisert som annen innskutt egenkapital.

NOTE 2 // PENSJONSFORPLIKTELSE

Alle ansatte i Den Norske Opera & Ballett er medlemmer av en pensjonsordning. Den Norske Opera & Ballett har tre ulike pensjonsordninger. To av ordningene er forsikrede ordninger i henholdsvis Statens pensjonskasse og Vital Forsikring. I tillegg kommer forpliktelse knyttet til avtalefestet pensjon som administreres av Vital Forsikring. Pensjonsforpliktelsene er aktuariemessig beregnet ut i fra følgende parametre:

Diskonteringsrente	5,4%
Forventet avkastning	5,8%
Lønnsøkning	3,5%
G-regulering	3,5%
Regulering av løpende pensjon	3,5%

Fra 2009 har Den Norske Opera & Ballett tilpasset seg Regnskapsstiftelsens anbefalte parameterstørrelser, men har gjort en særlig vurdering vedrørende forventet fremtidig lønnsøkning. Parameterendringene vil innebære en vesentlig kostnadsøkning i 2010 som blir finansiert av bevilgende myndigheter.

SAMMENSETNING AV PENSJONSFORPLIKTELSENE	2009	2008
Forsikringsordning Statens Pensjonskasse	-17 899 000	-9 110 000
Forsikringsordning Vital Forsikring	-54 875 000	-40 783 000
Avtalefestet pensjon	5 864 000	5 976 000
Netto oppført overfinansiering i balansen	-66 910 000	-43 917 000
Ikke resultatførte estimatavvik	115 406 000	77 230 000
BRUTTO OVER-/UNDERFINANSIERT PENSJONSFORPLIKTELSE	48 496 000	33 313 000

SAMMENSETNING AV NETTO PENSJONSKOSTNAD	2009	2008
Årets pensjonsopptjening	28 702 000	24 714 000
Rentekostnad	23 625 000	22 307 000
Avkastning på pensjonsmidlene	-23 641 000	-22 246 000
Diverse amortisering/administrasjonskostnader	2 652 000	1 920 000
Medlemsinnskudd/arbeidstakerdel	-5 251 000	-4 908 000
NETTO PENSJONSKOSTNADER EKSKLUSIVE ARBEIDSGIVERAVGIFT	26 087 000	21 787 000

Netto overfinansiering er balanseført da de forventede nåverdiene av de totale pensjonsforpliktelsene overstiger verdiene av pensjonsmidlene. Dette innebærer at overfinansieringen forutsettes redusert/brukt opp over tid. Ikke resultatført estimatavvik belastes over tid ihht. god regnskapsskikk.

NOTE 3 // ANDRE INNTEKTER

ANDRE INNTEKTER	2009	2008
Sponsorinntekter	28 423 243	29 315 550
Serveringsvirksomhet	5 805 000	6 398 394
Butikk	1 240 916	250 000
Omvisninger	6 216 288	5 101 820
Banketter/arrangement	5 272 459	3 882 484
Andre kommersielle inntekter	2 573 421	131 977
SUM KOMMERSIELLE INNTEKTER	49 531 327	45 080 225
Leieinntekter	616 436	119 250
Salgsinntekter	309 243	299 668
Bidrag fra organisasjoner	941 948	7 972 309
Bidrag fra turnésamarbeidspartnere	1 059 668	1 216 522
Bidrag fra konsertsamarbeidspartnere	1 031 000	520 635
Bidrag fra øvrige samarbeidspartnere	1 203 347	100 000
Elevpenger ballettskole/barnekor	1 615 647	1 711 299
Øvrige arrangementsinntekter	0	999 530
Andre inntekter	2 931 542	966 257
Honorarer	1 135 505	1 029 072
Utgiftsrefusjon	1 627 018	7 185 098
ØVRIGE INNTEKTER	12 471 354	22 119 640
SUM ANDRE INNTEKTER	62 002 681	67 199 864

NOTE 4 // DRIFTSTILSKUDD

STATLIGE TILSKUDD FRA KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENTET	2009	2008
Kapittel 324 post 70	386 368 000	346 138 000
ANDRE STATLIGE TILSKUDD		
Kultur- og kirkedepartementet		3 500 000
Andre statlige tilskudd		916 500
SUM DRIFTSTILSKUDD	389 868 000	347 054 500

NOTE 5 // EGNE INNTEKTER SPESIFISERT PÅ VIRKSOMHETSOMRÅDER OG GEOGRAFISK MARKED

	OSLO	TURNÉ	TOTALT
Billett- og programsalg	80 763 103	9 745	80 772 848
Andre inntekter	60 920 138	1 082 543	62 002 681
Driftstilskudd	389 868 000	0	389 868 000
SUM	531 551 241	1 092 288	532 643 529

NOTE 6 // KONTOLÅN FRA STATEN

Selskapet mottok i 2001 et tilskudd til egenkapitalen på kr 10.300.000,- fra Kultur- og kirke departementet. Beløpet er plassert som rentebærende kontolån til staten og forrentes for tiden med 5% p.a. Tilskuddet kan disponeres av selskapets styre, dog slik at dette er bundne midler og ikke kan benyttes til å dekke ordinære driftsutgifter eller lignende.

NOTE 7 // LØNNSKOSTNADER

LØNNSKOSTNADER	2009	2008
Lønninger	309 387 669	283 076 032
Folketrygdavgift	31 266 817	30 182 813
Pensjonskostnader	26 087 096	21 787 148
Andre ytelser	4 267 086	4 389 503
SUM	371 008 668	339 435 496

NOTE 8 // ANSATTE

Det har i regnskapsåret vært sysselsatt 607 årsverk ved Den Norske Opera & Ballett. Det samlede antall personer engasjert av Den Norske Opera & Ballett i 2009 utgjorde 2011.

NOTE 9 // AKTIVERING AV PRODUKSJONSKOSTNADER

Påløpte kostnader knyttet til oppsetninger med premiere etter 1/1-2010 er aktivert med kr 12.273.213,-. Aktiveringen er begrenset til direkte variable kostnader og er ikke oppført høyere enn budsjetterte egeninntekter.

NOTE 10 // SKATTETREKSMIDLER

Bundne skattetrekkmidler utgjorde pr. 31/12-08 kr 11.771.375,-.

NOTE 11 // FORSKUDDSBETALTE INNTEKTER/PÅLØPTE KOSTNADER

FORSKUDDSBETALTE INNTEKTER/PÅLØPTE KOSTNADER	2009	2008
Forskuddsbetalte inntekter	0	8 997 925
Påløpte lønnskostnader og feriepenger	36 750 677	32 997 938
Andre påløpte kostnader	18 423 271	20 475 932
SUM	55 173 948	62 471 795

NOTE 12 // HONORARER

Utbetalte styrehonorarer har beløpt seg til kr 361.880,-, hvorav honorar til styreleder utgjør kr 125.000,-.

Lønn til administrerende direktør utgjorde kr 1.207.202,-, og annen godtgjørelse kr 40.972,-.

Administrerende direktør er medlem av selskapets kollektive pensjonsordning.

Revisjonshonorar har beløpt seg til kr 232.250,- inkl. mva.

Honorar til revisor for attestasjoner har utgjort kr 1.500,- inkl. mva.

Konsulentonorar til revisor har utgjort kr 76.750,- inkl. mva.

NOTE 13 // AVSKRIVNINGER

	ANSK. KOST PR. 01.01.09	TIL-GANG I 2009	AV-GANG 2009	AKK. KOST-PRIS PR. 31.12.09	AV-SKRIVN. I 2009	AKK. AVSKRIVN. PR. 31.12.09	BOKFØRT VERDI PR. 31.12.09	AVSKR. SATSER
Teknisk utstyr	4 616 370	337 285	0	4 953 654	744 535	3 978 047	975 607	20 %
Byggmessige anlegg	528 535	213 183	0	741 718	74 172	127 025	614 693	10 %
Teknisk utstyr (>10år)	520 796	425 001	0	945 796	94 580	302 928	642 868	10 %
Biler	1 913 529	0	0	1 913 529	126 353	1 132 634	780 895	10 %
Inventar	411 744	3 204 143	0	3 615 887	704 376	966 189	2 649 698	20 %
Omstillingsprosjekt 2008 (>10 år)	14 116 573	112 229	0	14 228 802	1 527 407	2 198 320	12 030 482	10 %
Omstillingsprosjekt 2008 (>3 år)	4 985 346	0	0	4 985 346	1 661 616	3 323 232	1 662 114	33 %
Visuelt profilprogram (>5 år)	3 373 737	0	0	3 373 737	674 747	1 349 495	2 024 242	20 %
Lager Karihaugen (>25 år)	32 383 492	678 655	0	33 062 147	1 308 913	1 956 583	31 105 564	4 %
Lager Karihaugen (>15 år)	4 536 511	498 778	0	5 035 289	319 220	470 512	4 564 777	6,67 %
Kommersiell avdeling (>10 år)	78 120	0	0	78 120	7 812	15 624	62 496	10 %
Bedriftslosjer (>10 år)	308 149	0	0	308 149	30 815	61 630	246 519	10 %
IKT-utstyr	5 036 171	1 786 543	0	6 822 714	1 344 566	4 180 372	2 642 342	25 %
Instrumenter	2 294 818	421 848	0	2 716 666	254 666	1 488 191	1 228 465	10 %
Antikke instument, ikke avskr.bare	0	646 631	0	646 631	0	0	646 631	0 %
SUM	75 103 892	8 324 294	0	83 428 185	8 873 777	21 550 781	61 877 396	

NOTE 14 // LEIEAVTALER

Den Norske Opera & Ballett har inngått en avtale om leie av lager i Karihaugveien 22. Leieforholdet løper til 31/12-2032.

Selskapet har inngått kontrakt med Statsbygg om leie av operahuset i Bjørvika. Leiekontrakten har en løpetid på 60 år fra 1/1-2008.

For leie av kommersielle arealer i operahuset betales kapitalkostnad i forhold til investert beløp.

Resten av operahuset leies vederlagsfritt.

Selskapet har videre inngått en avtale med Statsbygg med samme løpetid på 60 år om forvaltning, drift og vedlikehold av operahuset.

NOTE 15 // LANGSIKTIG GJELD

Til formålstjenlig ombygging av lagerlokalene i Karihaugveien 22 har Den Norske Opera & Ballett investert kr 32,4 millioner.

Beløpet er finansiert ved låneopptak i Fokus Bank. Lånet har en løpetid på 25 år fra og med november 2008. Det er ikke stilt noen form for sikkerhet.

NOTE 16 // EKSTRAORDINÆRE POSTER

Den Norske Opera & Ballett fikk tilbakebetalt kr 2.040.000,- fra Statsbygg vedrørende energikostnader 2008.

NOTE 17 // EGENKAPITAL

	AKSJEKAPITAL	ANNEN INNSKUTT EGENKAPITAL	ANNEN EGENKAPITAL	SUM
Egenkapital pr. 31.12.2008	100 000	10 300 000	-17 497 372	-7 097 372
Resultat 2009			25 372 958	25 372 958
EGENKAPITAL PR. 31.12.2009	100 000	10 300 000	7 875 586	18 275 586

NOTE 18 // AKSJEKAPITAL/AKSJONÆRER

Aksjekapitalen utgjør kr 100.000,- fordelt på 200 aksjer á kr 500,- eiet av Den norske stat. Alle aksjene er i samme aksjeklasse.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	2009	2008
KONTANTSTRØMOPPSTILLING		
Innbetalinger fra salg av billetter og programmer	78 231 226	81 676 077
Innbetaling andre inntekter	74 418 929	52 348 533
Innbetalinger ved offentlige tilskudd	389 868 000	347 054 500
Utbetalinger for materialkostnader og andre driftskostnader	-118 299 283	-140 450 979
Utbetalinger til ansatte, pensjon, arbeidsgiveravgift, skattetrekk med mere	-394 000 903	-346 792 190
Periodisering av produksjonskostnader (material -og lønnskostnader)	-1 522 428	-2 063 131
Innbetalinger av renter	1 632 572	3 348 238
Utbetalinger av renter og andre finanskostnader	-2 556 050	-2 339 527
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	27 772 063	-7 218 479
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-8 324 294	-44 011 457
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-8 324 294	-44 011 457
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Opptak langsiktig gjeld	-	30 960 000
Nedbetaling av gjeld	-21 760 931	-
Endring i offentlig gjeld	3 571 377	2 522 485
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	-18 189 554	33 482 485
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	1 258 215	-17 747 451
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	12 036 193	9 382 713
BEHOLDNING AV KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER VED PERIODENS SLUTT	13 294 408	-8 364 738

Til generalforsamlingen i
Den Norske Opera & Ballett AS

REVISJONSBERETNING FOR 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Den Norske Opera & Ballett AS for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr 25.372.958. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets økonomiske stilling 31. desember 2009 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge,
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge,
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningene om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Stabekk 31. mars 2010
NITSCHKE AS

Hans Hagen
statsautorisert revisor

Nitschke AS
Gamle Drammensv. 40. Postadresse: Postboks 23, 1321 Stabekk.
Telefon: 67 10 77 00. Telefaks: 67 53 59 89. E-mail: firmapost@nitschke.no. www.nitschke.no
Bankgiro: 8200 02 06853. Postgiro: 0807 3808 403. Org.nr: 914658314 MVA

VIRKSOMHETEN

”Jubileet ble ikke bare en feiring av våre første femti år som nasjonal opera- og ballettinstitusjon, men markerte også det første året med full drift i vårt nye operahus.”

50 ÅR SOM NASJONAL OPERA- OG BALLETTSCENE

Det ble en lang og omfattende jubileumsfeiring for Den Norske Opera & Ballett i 2009. Jubileet ble markert gjennom en rekke forestillinger, i Bjørvika så vel som andre steder i landet. Jubileet ble ikke bare en feiring av våre første femti år som nasjonal opera- og ballettinstitusjon, men markerte også det første året med full drift i vårt nye operahus.

Gunnar og Jonas Brunvoll var de som gikk i spissen for etableringen av Den Norske Opera i 1958 i Folketeaterbygningen. Den første operasjefen var Kristen Flagstad og den første operaproduksjonen var Eugen d'Alberts *Lavlandet* som hadde premiere 16. februar 1959.

Nasjonalballetten feiret seg selv allerede 1. november 2008, ettersom Den Norske Opera tjuvstartet med en ballettforestilling på Hamar, Kristen Flagstads fødeby, i 1958. William Forsyths forestilling *Limbs Theorem* var Nasjonalballettens jubileumsforestilling.

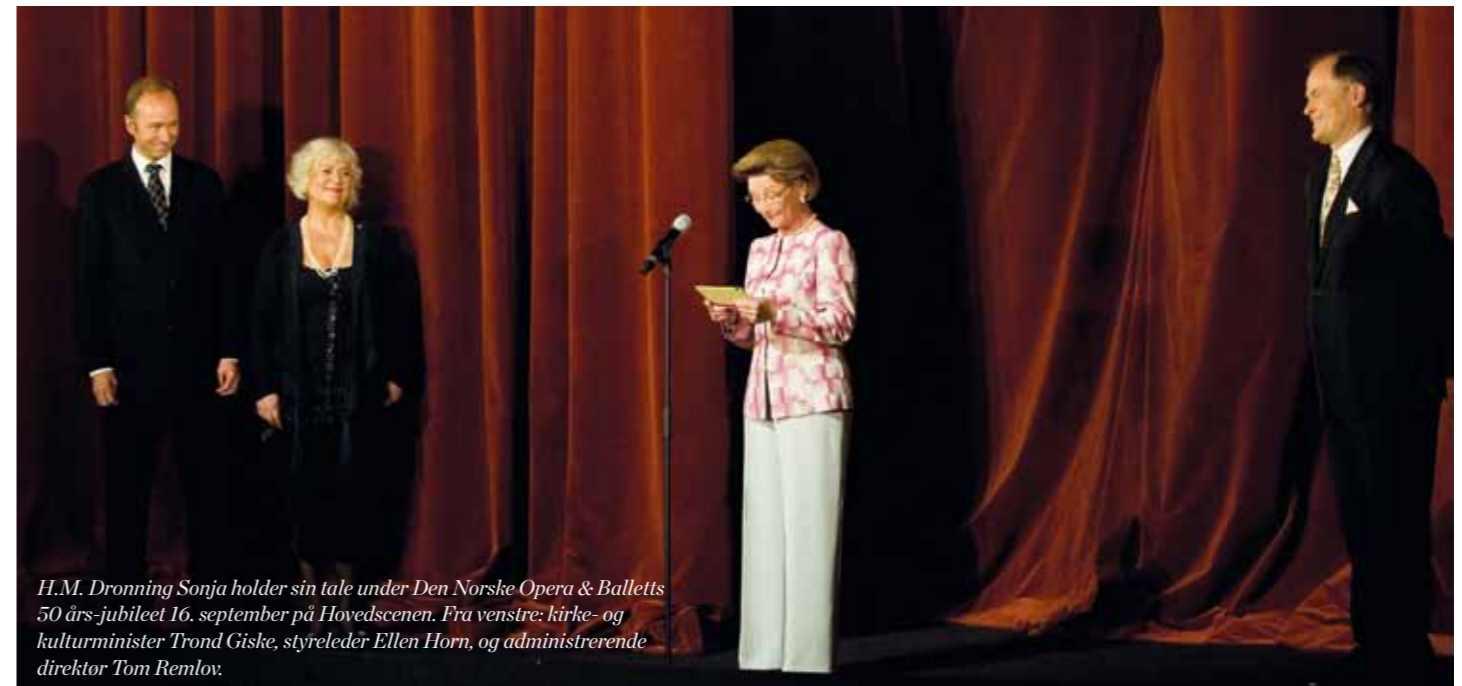
Selskapets offisielle feiring ble gjennomført 16. september 2009 med operaen *Rusalka* av Antonin Dvořák. Operasjef Paul Curran

stod for regien og Solveig Kringlebotn og Valeria Stenkina alternerte i tittelrollen. Tilstede under jubileumsforestillingen var HM Dronning Sonja, Den Norske Opera & Balletts høye beskytter, og HM Kong Harald.

Operaorkestret fortsatte jubileumsfeiringen med konsert 14. februar. Den anerkjente dirigenten Alexander Lazarev ledet orkestret og pianisten John Lill. På programmet stod Carl Maria von Webers Ouverture fra *Oberon*, Ludvig van Beethovens Klaverkonsert nr 4 i G-dur og symfoni nr 10 av Dmitri Sjostakovitsj.

Den 14. mars var det Operakorets tur, og under ledelse av sin daværende kormester Steffen Kammler avholdt koret konsert på Scene 2. På programmet stod blant annet korverker av Johannes Brahms, Franz Schubert, August Söderman og Edvard Grieg. Akkompagnatør var Tore Dingstad.

Nasjonaloperaen på turné ble markert med en oppsetning av *Maskeballet* av G. Verdi i Tromsø 18., 20. og 21. april 2009, i samarbeid med Opera Nord.

H.M. Dronning Sonja holder sin tale under Den Norske Opera & Balletts 50 års-jubileet 16. september på Hovedscenen. Fra venstre: kirke- og kulturminister Trond Giske, styreleder Ellen Horn, og administrerende direktør Tom Remlov.

Fra *Limbs theorem*, som var Nasjonalballettens jubileumsforestilling november 2008.

Randi Stene og Solveig Kringlebotn i *Rusalka*.

NØKKELTALL

DNO&B RESULTAT TOTALT	2005	2006	2007	2008	2009
Driftsinntekter	291 742 723	310 182 511	344 916 371	478 686 999	532 643 529
Offentlige tilskudd	239 997 507	262 857 512	299 539 000	347 054 500	389 868 000
Egne inntekter	51 745 217	47 324 999	45 377 371	124 447 391	142 775 529
Driftskostnader	290 015 248	307 952 551	339 975 659	483 271 515	508 387 093
Lønnsutgifter	216 131 381	236 069 410	261 952 339	339 435 496	371 008 668
Øvrige driftsutgifter	73 883 867	71 883 141	78 023 320	143 836 019	137 378 425
Årsresultat	2 593 790	267 004	3 214 998	-15 129 056	25 372 958
Selvdekningsgrad	18	15	13	26	28
Antall premierer og nyinnstillinger	11	7	9	17	13
Antall repertoarproduksjoner	24	17	20	4	8
Antall forestillinger og konserter	197	197	191	257	367
Antall besøkende	157 755	142 663	135 761	187 235	275 534

FORESTILLINGER OG KONSERTER

Produksjoner	Antall forestillinger	Antall besøkende	Besøksprosent	Billettinntekter
HOVEDSCENEN				
OPERA				
Flaggermusen	17	22 862	100,8	8 505 372
Carmen	18	24 551	102,2	10 059 104
Elektra	6	7 539	96,4	2 610 983
Rusalka	10	13 380	100,3	5 409 897
Bokfest Rusalka	1	1 202	90,1	507 235
Don Pasquale	9	11 782	98,1	4 258 971
La Fanciulla del West	9	11 451	95,4	4 947 687
SUM OPERA	70	92 767	99,5	36 299 249
BALLETT				
4 X Lightfoot & Leon	8	10 308	96,6	3 167 093
Don Quixote, inklusive salg av general prøve	11	14 071	95,9	4 348 411
Svanesjøen	10	13 569	101,7	4 361 605
Giselle	12	13 808	86,3	5 794 236
Mesteraften 2009	7	7 268	77,8	2 422 073
Nederlands Dans Theater	3	3 924	98,1	1 744 902
Nøtteknekkeren	18	24 280	101,1	8 341 925
SUM BALLETT	69	87 228	94,8	30 180 245
KONSERTER				
Aftenpostens nyttårskonsert med Operaorkestret	1	1 337	98,0	412 708
En aften med Terje Stensvold	1	954	69,9	0
Operaorkestret og Lazarev	1	1 076	78,9	243 066
Les Arts Florissants	1	1 006	73,8	428 307
Oslo-Filharmonien og Saraste	1	1 116	81,8	341 057
Resital Peter Mattei	1	1 019	74,7	249 168
Cecilia Bartoli og orkester	1	1 391	102,0	1 405 039
Oslo Jazzfestival, Til Radka	2	2 748	102,4	965 390
Oslo Jazzfestival, Milton Nascimento	1	1 298	96,7	382 155
Alexander Rybak og gjester	1	1 321	99,0	308 168
Oslo Kammermusikk Festival, Galla	1	898	65,8	280 134
Finalekonsert Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurrans	1	1 213	90,9	214 500
Supersøndag med KORK	1	809	59,3	208 145
Resital Anja Harteros og Wolfram Rieger	1	567	42,5	128 524
Konsertprøve med Leif Ove Andsnes og Det Norske Kammerork.	1	382	67,9	49 140
Leif Ove Andsnes og Det Norske Kammerorkester	1	1 354	101,5	351 753
Operaorkestret og John Fiore	1	866	63,5	158 732
Andreas Schöll og Concerto Copenhagen	1	984	72,1	410 047
deLillos	2	2 811	97,5	1 108 540
Mari Boine	2	2 189	75,9	718 200
Resital Jose Cura og Giulio Laguzzi	1	857	62,8	221 537
SUM KONSERTER	24	26 196	81,7	8 584 310
TOTALT HOVEDSCENEN	163	206 191	94,9	75 063 804

Produksjoner	Antall forestillinger	Antall besøkende	Besøksprosent	Billettinntekter
SCENE 2				
OPERA				
Pollicino	7	2 159	92,3	252 310
Unge Hamsun	2	549	80,3	100 233
Poppeas kroning	8	2 305	84,2	635 896
SUM OPERA	17	5 013	87,1	988 439

BALLETT				
Carte Blanche 09	5	1 531	83,7	326 652
Romeo og Julie - en moderne kjærlighetshistorie	12	3 883	94,6	609 892
Goecke + galla	8	2 587	94,6	509 286
Åpen scene, Dansens dag	1	401	97,8	0
Ballettskolen 09	4	1 309	109,1	89 950
Septemberdans	4	1 664	97,2	317 920
Codafestivalen	9	2 264	68,7	374 850
SUM BALLETT	43	13 639	89,2	2 228 550

KONSERTER				
Superlørdag KORR, våren 2009	6	2 281	92,7	329 282
Operakorets Jubileumskonsert	1	380	91,8	60 443
Resital: Johannes Weisser	1	324	78,3	55 536
Stuttgart Kammerorkester	1	193	47,1	29 334
Intro klassisk	1	111	27,1	3 700
Vårens ønskekonsert	1	208	50,7	19 695
Recital: Mariann Fjeld Olsen	1	139	33,9	22 891
TrondheimSolistene	1	167	40,7	24 390
Norsk Barokkorkester	1	175	42,7	27 380
Resital: Daniel Behle og Sveinung Bjelland	1	126	30,7	19 613
Semifinale Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse	1	184	54,1	20 000
Norwegian Brass Expo	1	54	13,2	11 822
Operaorkestrets kammermusikkserie	2	335	40,9	30 059
Superlørdag KORR, høsten 2009	3	1 085	88,2	180 110
Vertavo jubileumskonsert	1	343	83,7	60 490
Resital: Dorothea Röschmann og Malcolm Martineau	1	231	56,3	17 474
Great Songs of the American West	3	394	52,5	70 487
Operakoret og Grete Pedersen	1	348	84,9	45 875
Voksenåsen Mozart Orchestra	1	119	29,0	8 970
Peter og ulven	4	1 342	81,8	180 450
SUM KONSERTER	33	8 539	65,7	1 218 001

TOTALT SCENE 2	93	27 191	79,9	4 434 990
-----------------------	-----------	---------------	-------------	------------------

PRØVESALEN				
OPERA				
"385"	4	372	58,1	24 550

Produksjoner	Antall forestillinger	Antall besøkende	Besøksprosent	Billettinntekter
KONSERTER				
Mesterklasse Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse	2	224	56,0	10 940
Risto Holopainen	1	73	38,8	8 740
Hamsunballader	1	69	34,5	2 688
Rosario Toledo	1	196	98,0	65 735
SUM KONSERTER	5	562	56,9	88 103

TOTALT PRØVESALEN	9	934	57,4	112 653
--------------------------	----------	------------	-------------	----------------

ORKESTERPRØVESALEN				
Mozart, Brahms & Ligeti	1	125	62,5	21 500
TOTALT ORKESTERPRØVESALEN	1	125	62,5	21 500

FOAJEEN/BALKONG				
OPERA				
Korall Korall våren 2009	24	932	97,1	44 020
Korall Korall høsten 2009	12	496	103,3	23 920
SUM OPERA	36	1 428	99,2	67 940

KONSERTER				
Sommerkonsertene	31	4 108	66,3	205 400
TOTALT FOAJÉ/BALKONG	67	5 536	72,5	273 340

TOTALT ALLE SALER	333	239 977	92,0	79 906 287
--------------------------	------------	----------------	-------------	-------------------

OPERATAKET				
Anthony & the Johnsons og Operaorkestret	1	8 500		

ANDRE ARENAER I OSLO				
Verdis Requiem, Trefoldighetskirken	1	444		99 062

SUM BILLETTERTE ARRANGEMENT	335	248 921	92,1	80 005 349
------------------------------------	------------	----------------	-------------	-------------------

FORDELING BILLETTERTE ARRANGEMENT				
TOTALT OPERA	127	99 580	98,6	37 380 178
TOTALT BALLETT	112	100 867	94,0	32 408 795
TOTALT KONSERTER	96	48 474	78,4	10 216 376

IKKE BILLETTERTE ARRANGEMENT				
Carmen - storskjermoverføring på Operataket	1	7 000		
Morgenkonsert på Operataket	1	450		
Slagverk i Foajéen	1	100		
Bill. merk. Operakoret: 4 konsertter i Foajéen	4	480		
Phantom of the Opera NMD i Foajéen	1	150		
Eurobot NMD i Foajéen	1	150		
Strykekvartettens dag 14/11 i Prøvesalen	1	500		
TOTALT IKKE BILLETTERTE ARRANGEMENT	10	8 830		

FORESTILLINGER OG KONSERTER PÅ TURNÉ

Turnéproduksjoner	Sted	Antall forestillinger	Antall besøkende
INNLAND			
OPERA			
Maskeballet	Kristiansund	6	2 851
Maskeballet	Tromsø	3	1 232
Turandot	Halden	3	9 677
SUM OPERA		12	13760
BALLETT			
På Kammerset	Kristiansand	1	618
Septemberdans	Hammerfest	1	232
Septemberdans	Alta	1	122
Septemberdans	Skjervøy	1	50
Septemberdans	Tromsø	1	349
Septemberdans	Nordfjordeid	1	264
SUM BALLETT		6	1635
KONSERTER			
Nyttårskonsert	Skien	1	800
Nyttårskonsert	Sandefjord	1	390
Peter og Ulven/Dyrenes karneval	Skien	1	486
SUM KONSERTER		3	1676
SUM TURNÉ INNLAND		21	17071
UTLAND			
OPERA			
Operakonsert	Murmansk	1	712
TOTALT TURNÉ OG SAMARBEIDSPRODUKSJONER		22	17783
SUM ARRANGEMENT OG TURNÉ		367	275 534

OPPSØKENDE VIRKSOMHET

Produksjoner	Sted	Antall forestillinger	Antall besøkende
OPPSØKENDE VIRKSOMHET			
BALLETT			
Den kulturelle skolesekken, Oslo	Nordstrand skole	1	135
	Toppåsen skole	1	90
	Stovner skole	1	200
	Furuset skole	1	200
	Huseby skole	1	130
	Bygdøy skole	1	110
	Vålerenga skole	1	115
	Bolteløkka skole	1	120
	St. Sunniva skole	1	120
	Stenbråten skole	1	100
	Haukåsen skole	1	70
	Lilleborg skole	1	130
	Kjelsås skole	1	200
	Grefsen skole	1	125
OPPSØKENDE PÅ TURNÉ			
BALLETT			
	Stellaris Danseteater	3	22
	Fjordtun vgs	1	100
	Breilia vgs	1	200
	Hammerfest kulturskole	1	8
	Bootleg ungdomsklubb	1	20
	Fuglnes skole	1	70
	Baksalen skole	1	100
	Mylingen barnehage	1	80
	Alta Museum	1	20
	Alta kulturskole	1	2
	Eidekroken barnehage	1	20
	Vågen barnehage	1	30
	Ørneveien naturbarnehage	1	30
	Skjervøy skole	1	70
	Nedrestanna Kjøpesenter	1	100
	Kongsbakken vgs	2	22
	Tromsø kulturskole	1	60
	Nordfjordeien kulturskole	3	137

Produksjoner	Sted	Antall forestillinger	Antall besøkende
LØRDANS			
Don Quixote	Nasjonalgalleriet	1	250
Goecke+galla	Nasjonalgalleriet	1	120
Septemberdans	Prøvesalen	1	350
Giselle	Nasjonalgalleriet	1	150

EKSTRA AKTIVITETER

BALLETT

Shutters shut, div steder			
Dansens dag, Scene 2		3	
Pas de deux, div arrangementer		1	400
SUM OPPSØKENDE VIRKSOMHET		46	4206

Fra Elektra.

Ragnhild Heiland Sorensen og Caroline Whisnant i Elektra.

OPERA

OPERA PRODUKSJONER

CARMEN

Première 18. april 2009/Hovedscenen

I samarbeid med The Royal Opera House, Covent Garden

Komponist *Georges Bizet*

Libretto *Henri Meilhac, Lodovic Halévy*

Overtekster *Bernt Sandstad, Jonathan Burton*

Musikalsk ledelse *Marc Soustrot og Lawrence Renes*

Regi *Francesca Zambello*

Scenografi *Tanya McCallin*

Kostymer *Tanya McCallin*

Lysdesign *Paule Constable*

Kormester *Steffen Kammler*

Barnekorleder *Edle Stray-Pedersen*

Solister *Ingebjørg Kosmo/Hege Hoisæter, Aleksander Antonenko/Gwyn*

Hughes Jones, Marita Solberg/Birgitte Christensen, Ole Jørgen Kristiansen/

Jean-Luc Chaignaud, Silvia Moi/Mariann Fjeld Olsen, Ingrid Dominique/

Ivana Milasinovic, Thor Inge Falch/Paul Kirby, Yngve André Søberg/Roderick

Earle, Ole Hermod Henriksen, Gregg Santa, Operakoret, Operaorkestret,

Barnekoret

ELEKTRA

Première 29. mai 2009/Hovedscenen

I samarbeid med Deutsche Opera am Rhein

Musikk *Richard Strauss*

Libretto *Hugo von Hoffmannsthal*

Musikalsk ledelse *Patrik Ringborg*

Regi *Stein Winge*

Scenografi *Johannes Schütz*

Kostymer *Sabine Boing*

Lysdesign *Franz David*

Kormester *Steffen Kammler*

Solister *Caroline Whisnant, Susanne Resmark, Ragnhild Heiland Sørensen,*

Thor Inge Falch, Trond Halstein Moe, Petter Fegran, Sabine Gross, Erzsébet

Rajta, Rolf Sostmann, Markku Salonen, Itziar Galdos, Tone Kruse, Valeska

Zürn, Sigrid Ohlsson, Anne Soyland, Silvia Moi, Operaorkestret

POLLICINO

Premiere 20. mai 2009/Scene 2

Musikk *Hans Werner Henze*

Libretto *Giuseppe di Leva etter Collodi, Grimm og Perraults eventyr*

Musikalsk ledelse *Steffen Kammler*

Regi *Heidi Bruun Nedregaard*

Hospiterende regiassistent *Gudrun Glette*

Scenografi og kostymer *Chinelle Markovic*

Lysdesign *Gretar Sveinbjörnsson*

Barnekorleder *Edle Stray-Pedersen*

Solister *Per Andreas Tønder, Clara Johansson, Marek Lipok, Elsa Súsanna*

Dalsgaard/Anne Soyland, Rolf Magne Schmidt Asser, Sebastian Georg

Willumsen Lewis/Jonas Albin Dahl Askelund, Elise Gullaksen/Amalie Reitan,

Barnekoret, Elever fra Oslo musikk- og kulturskole og Barratt Due

Musikkintitutt

KORALL KORAL

Premiere 10. august 2009/Foajéen

Idé, produksjon og regi *Hanne Dieserud og Christina Lindgren*

Musikk *Maja Solveig Kjerstrup Ratkje*

Scenografi *Christina Lindgren*

Utøvere *Hanne Dieserud, Silje Aker Johnson*

RUSALKA

Premiere 4. september 2009/Hovedscenen

Musikk *Antonin Dvořák*

Libretto *Jaroslav Kvapil*

Musikalsk ledelse *Eivind Gullberg Jensen/Thomas Wise*

Regi *Paul Curran*

Regiassistent *Heidi Bruun Nedregaard*

Scenografi *Kevin Knight*

Kostymer *Kevin Knight*

Lysdesign *David Jacques*

Kormester *Steffen Kammler/Raymond Hughes*

Språkcoach *Eva Randova*

Solister *Solveig Kringlebotn/Valeria Stenkina, Miroslav Dvorsky/Henrik*

Engelsviken, Itziar Galdos/Toril Carlsen, Magne Fremmerlid/Carsten Stabell,

Randi Stene/Ingebjørg Kosmo, Svein Erik Sagbråten/Thor Inge Falch, Signe

Sannem Lund/Rita Ziem, Mariann Fjeld Olsen/Nina Gravrok, Anne-Carolyn

Schlüter/Kari-Lise Høgseth, Julia Faylenbogen/Tone Kummervold, Ulf Oien,

ansere fra Ballettskolen, statister, Operaorkestret, Operakoret

POPPEAS KRONING

Premiere 23. september 2009/Scene 2

Musikk *Claudio Monteverdi*

Libretto *Giovanni Francesco Busenello*

Musikalsk ledelse *Alessandro de Marchi*

Assistent *Massimiliano Toni*

Regi *Ole Anders Tandberg*

Regiassistent *Gunnar Bergstrøm*

Scenografi *Erlend Birkeland*

Kostymer *Maria Geber*

Lysdesign *Ellen Ruge*

Solister *Ina Kringlebotn, Marita Solberg, Amelie Aldenheim, Birgitte*

Christensen, Jacek Laszczkowski, Tim Mead, Hege Hoisæter, Gregory

Reinhardt, Emiliano Gonzales-Toro, Tone Kruse, David Fielder, Magnus

Staveland, Ole Jørgen Kristiansen, Rolf Magne Schmidt Asser, Operaorkestret

LA FANCIULLA DEL WEST

Premiere 21. november 2009/Hovedscenen

En produksjon fra Vlaamse Opera

Musikk *Giacomo Puccini*

Libretto *Guelfo Civinini/Carlo Zangarini (etter David Belasco)*

Musikalsk ledelse *Joseph Colaneri*

Regi *Robert Carsen*

Regiassistent *Frans Willem de Haas*

Regiassistent *DNO&B Wilhelm Sandven*

Scenografi *Paul Steinberg*

Kostymer *Paul Steinberg*

Lysdesign *Robert Carsen og Peter van Praet*

Kormester *Raymond Hughes*

Solister *Paoletta Marrocu/Itziar Galdos, Ho-Yoon Chung/José Cura, Jason*

Stearns/Trond Halstein Moe, Svein Erik Sagbråten, Njål Sparbo, Henrik

Engelsviken, Ketil Hugaas, Ole Jørgen Kristiansen, Espen Langvik, Magne

Fremmerlid, Kjell Magnus Sandve, Carsten Stabell, David Fielder, Mads Wighus,

Rolf Conrad, Bo Elley, Sigrid Ohlsson, Paul Kirby, Operakoret, Operaorkestret

Ann-Carolyn Schlüter, Magne Fremmerlid og Julia Faylenbogen i Rusalka.

DON PASQUALE

Sesongpremiere 10. oktober 2009/Hovedscenen

Musikk *Gaetano Donizetti*

Libretto *G. D. Ruffini, Gaetano Donizetti (etter Angelo Anelli)*

Musikalsk ledelse *Steuart Bedford*

Regi *Francois de Carpentries og Karine van Hercke*

Regiassistent *Heidi Bruun Nedregaard*

Scenografi *Emmanuel Clolus*

Kostymer *Jorge Jara*

Lysdesign *Gretar Sveinbjörnsson*

Kormester *Raymond Hughes*

Solister *Ketil Hugaas/Carsten Stabell, Espen Langvik, Sergey Romanovsky/*

Ulf Oien, Eli Kristin Hanssveen/Silvia Moi, Per Andreas Tønder, Stéphane

Bonard, Anne Soyland, Bo Elley, Eusebio Cristea, Operakoret, Operaorkestret

TURNÉ

MASKEBALLET

Festiviteten, Kristiansund

Musikk *Giuseppe Verdi*

MASKEBALLET

KulturHuset, Tromsø

Musikk *Giuseppe Verdi*

TURANDOT

Fredriksten Festning, Halden

Musikk *Giacomo Puccini*

OPERAGALLA

10-års jubileum for Murmansk Filharmoniske orkester

PRESENTASJONSPROGRAM

Nasjonalooperaen har gjennomført enkeltinnslag og mindre program med utdrag fra våre oppsetninger og standardrepertoar både på Operahuset, ved offisielle anledninger og ved kommersielle arrangementer.

KUNSTNERISKE GJESTER

Sangsolister

Aldenheim, Amelie *Poppeas kroning*

Antonenko, Aleksander *Carmen*

Bonard, Stéphane *Don Pasquale*

Chaignaud ,Jean-Luc *Carmen*

Chung, Ho-Yoon *La fanciulla del west*

Cura, José *La fanciulla del west*

Dieserud, Hanne *Korall Koral*

Dominique, Ingrid *Carmen*

Dvorsky, Miroslav *Rusalka*

Earle, Roderick *Carmen*

Faylenbogen, Julia *Rusalka*

Gonzales-Toro, Emiliano *Poppeas kroning*

Gravrok, Nina *Rusalka*

Jones, Gwyn Hughes *Carmen*

Johnson, Silje Aker *Korall Koral*

Kringlebotn, Ina *Poppeas kroning*

Kummervold, Tone *Rusalka*

Laszczkowski, Jacek *Poppeas kroning*

Lund, Signe Sannem *Rusalka*

Marrocu, Paoletta *La fanciulla del west*

Mead, Tim *Poppeas kroning*

Milasinovic, Ivana *Carmen*

Reinhart, Gregory *Poppeas kroning*

Resmark, Susanne *Elektra*

Romanovsky, Sergey *Don Pasquale*

Schlüter, Anne-Carolyn *Rusalka*

Sparbo, Njål *La fanciulla del west*

Staveland, Magnus *Poppeas kroning*

Stearns, Jason *La fanciulla del west*

Stene, Randi *Rusalka*

Søberg, Yngve André *Carmen*

Whisnant, Caroline *Elektra*

Ziem, Rita *Rusalka*

Musikalske ledere/dirigenter

Bedford, Steuart *Don Pasquale*

Colaneri, Joseph *La fanciulla del west*

Gullberg Jensen, Eivind *Rusalka*

de Marchi, Alessandro *Poppeas kroning*

Renes, Lawrence *Carmen*

Ringborg, Patrik *Elektra*

Soustrot, Marc *Carmen*

Wise, Thomas *Rusalka*

Regissører

de Carpentries, Francois *Don Pasquale*

Carsen, Robert *La fanciulla del west*

Dieserud, Hanne *Korall Koral*

van Hercke, Karine *Don Pasquale*

Lindgren, Christina *Korall Koral*

Stein Winge *Elektra*

Tandberg, Ole Anders *Poppeas kroning*

Zambello, Francesca *Carmen*

Scenografer

Birkeland, Erlend *Poppeas kroning*

Clolus, Emmanuel *Don Pasquale*

Knight, Kevin *Rusalka*

Markovic, Chinelle *Pollicino*

McCallin, Tanya *Carmen*

Schütz, Johannes *Elektra*

Steinberg, Paul *La fanciulla del west*

Kostymedesignere

Boing, Sabine *Elektra*

Geber, Maria *Poppeas kroning*

Jara, Jorge *Don Pasquale*

Knight, Kevin *Rusalka*

Markovic, Chinelle *Pollicino*

McCallin, Tanya *Carmen*

Steinberg, Paul *La fanciulla del west*

Lysdesignere

Carsen, Robert *La fanciulla del west*

Constable, Paule *Carmen*

David, Franz *Elektra*

Jacques, David *Rusalka*

van Praet, Peter *La fanciulla del west*

Ruge, Ellen *Poppeas kroning*

Andre medvirkende

Fjelstad, Lise *Bergljot*

Hasselgren, Martin *Barberen i Sevilla*

Maurstad, Toralv *Peer Gynt*

Økland, Dagfinn *Peer Gynt*

Økland, Nils *Peer Gynt*

KUNSTNERISKE GJESTER TURNÉ

Sangsolister

Fillan, Jan Erik *Maskeballet Kristiansund, Tromsø*

Gudevold, Trond *Maskeballe, Kristiansund, Tromsø*

Karlsen, Turid *Turandot Halden*

Langvik, Espen *Maskeballet Kristiansund, Tromsø*

Vighals, Per-Arne *Maskeballe, Tromsø*

Wold, Helene *Maskeballet Kristiansund, Tromsø*

Øien, Trine *Maskeballet Kristiansund, Tromsø*

Dirigenter

Seim, Kjell *Maskeballet Kristiansund, Tromsø*

Koreografer

Herlofson, Toni, *Maskeballet Kristiansund, Tromsø, Turandot Halden*

BALLETT

BALLETT PRODUKSJONER

4X LIGHTFOOT & LEÓN

Sesongpremiere 24. januar 2009/Hovedscenen

1. Softly, as I leave you

Koreografi Paul Lightfoot og Sol León

Musikk Pärt, Puccini, Rossini, De Vita/Hal Shaper, Offenbach, J.S.Bach

2. Shutters shut

Koreografi Paul Lightfoot og Sol León

Resitasjon Gertrude Stein

3. Subject to Change

Koreografi Paul Lightfoot og Sol León

Musikk Franz Schubert

4. SH-Boom

Koreografi Paul Lightfoot

Musikk Ink Spots, Layton & Johnstone, Virta. Cuartero, Livingstone & David Sterck, Sexton & Turner, Keyes, Feaster, McRae & Edwards Freberg, Stone, Liebert

DON QUIXOTE

Nyepremiere 21. mars 2009/Hovedscenen

Koreografi Rudolf Nureyev etter Marius Petipa

Musikk Ludvig Minkus, arr. av John Lanchberry

Scenografi og kostymer Sandra Woodall

Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Iscenesettelse Isabelle Guérin og Sissel Westnes

ROMEO OG JULIE – EN MODERNE KJÆRLIGHETSHISTORIE

Sesongpremiere 25. februar 2009/Scene 2

Koreografi Cina Espejord, Kristian Stovind

Musikk Sergei Prokofjev

GOECKE + GALLA

Premiere 23. april 2009/Scene 2

1. I tid og rom, Opptak fra NRK

Koreografi Kristian Stovind

Musikk Edvard Grieg

2. The Christening Suite, sesongpremiere

Koreografi Christopher Wheeldon

Musikk Johan Halvorsen

3. Fur, Urpremiere

Koreografi Marco Goecke

Musikk Keith Jarrett, lyd

Scenografi og kostymer Michaela Springer

Lysdesign Udo Haberland

4. Skew Whiff, sesongpremiere

Koreografi Paul Lightfoot og Sol León

Musikk Gioacchino Rossini

5. The Vertiginous Thrill of Exactitude, sesongpremiere

Koreografi William Forsythe

Musikk Franz Schubert

6. Sechs Tänze, sesongpremiere

Koreografi Jiri Kylián

Musikk Wolfgang Amadeus Mozart

SVANESJØEN

Sesongpremiere 14. mai 2009/Hovedscenen

Koreografi Anna-Marie Holmes etter Marius Petipa, Leo Ivanov,

Konstantin Sergeyev

Musikk Peter Tsjaikóvskij

SEPTEMBERDANS 2009

Urpremierer 1. September 2009/Scene 2

1. Dead to the World, urpremiere

Koreografi Alan Lucien Oyen

Musikk Thomas Newman og Ezio Bosso

2. Partita, urpremiere

Koreografi Jo Strömgren

Musikk Johan Sebastian Bach

3. Nucleus, urpremiere

Koreografi Andreas Heise

Musikk John Dowland, Edith Piaf, Wolfgang Amadeus Mozart,

Richard Wagner, Antonio Vivaldi

Kostymer Stine Sjøgren

Lysdesign Silje B. Flaaten

GISELLE

Nyepremiere 25.09. 2009/Hovedscenen

Koreografi Jean Coralli og Jules Perrot

Iscenesettelse Cynthia Harvey

Scenografi og kostymer David Walker

Lysdesign James Ingalls

MESTERAFTEN 2009 – EN AFTEN MED NACHO DUATO

Premiere 31. oktober 2009/Hovedscenen

1. Por vos Muero, sesongpremiere

Koreografi Nacho Duato

Musikk Tradisjonell spansk musikk fra 1500- og 1600 tallet

2. Arcangelo, Norgespremiere

Koreografi Nacho Duato

Musikk Arcangelo Corelli og Alessandro Scarlatti

Scenografi Nacho Duato

Kostymer Nacho Duato og Ismael Aznar

Lysdesign Brad Fields

3. White Darkness, sesongpremiere

Koreografi Nacho Duato

Musikk Karl Jenkins

Kristian Ruutu og Philip Currell i Skew Whiff.

Ingrid Lorentzen i Partita.

Nederlands Dance Theater I.

León, Sol 4 x Paul Lightfoot & Sol León
 Lightfoot, Paul 4 x Paul Lightfoot & Sol León
 Proietto, Daniel Balletlaboratoriet, Scene 2
 Strømgren, Jo Partita / Septemberdans 2009
 Støvind, Kristian I tid og rom / Goecke + galla
 Øyen, Alan Lucien Balletlaboratoriet Scene 2

Scenografer/Kostymedesignere

Sjøgren, Stine Septemberdans 2009
 Springer, Michaela Fur / Goecke + galla
 Woodall, Sandra Don Quixote

Lysdesignere

Bevoort, Tom 4 x Paul Lightfoot & Sol León, Skew Wiff / Goecke + galla
 Flaaten, Silje B. Septemberdans 2009
 Fields, Brad Mesteraften 2009
 Haberland, Udo Fur / Goecke + galla
 Ingalls, James Giselle
 Iturrioz, Carlos Mesteraften 2009
 Read, John B. Svanesjoen
 Tjebbes, Kees Sechs Tänze / Goecke + galla
 Sævarang, Paul Vidar Romeo & Julie – en moderne kjærlighetshistorie, Don Quixote

Instruktører

Anderson, Roslyn Sechs Tänze / Goecke + galla
 Euverink, Nancy SH-Boom, 4 x Paul Lightfoot & Sol León
 Gudim, Gro Netteknekeren
 Klein, Thomas Arcangelo / Mesteraften 2009
 Meza, Alejandro SH-Boom, 4 x Paul Lightfoot & Sol León, Romeo & Julie – en moderne kjærlighetshistorie, Netteknekeren

Pedagoger

Ballester, Svetlana
 Boquin, Yannick
 Esseboom, Shirley
 Evreinoff, Olga
 Kettner, Christopher
 Konrad, Frederic
 Land, Alan
 Mayr, Thomas
 Mudry, Charles
 Tallis, Andrea
 Torres, Javier
 Steivel, Bruce
 Suttie, Richard
 Ziemski, Andrzej

Andre Gjester

Andersen, Isak komponist, Balletlaboratoriet Scene 2
 Friberg, Britt koreolog, Don Quixote
 Gottfarb, Yvonne kostymekonsulent, Giselle
 Johnsen, Silje Aker sanger, Balletlaboratoriet Scene 2
 Nystrom, Rolf-Erik komponist, Balletlaboratoriet Scene 2

Barn fra Ballettskolen Don Quixote, Svanesjoen, Netteknekeren
 Barn fra Barnekoret Netteknekeren

KUNSTNERISKE GJESTER - TURNÉ

Koreografer

Boyardjiev, Kaloyan Lost in Time / På Kammeret

Andre Gjester

Sigerland, Sølve Fiolin, Lost in Time / På Kammeret
 Klock, Liv Hilde Fiolin / Oslo Strykekvartett, Doden og Piken / På Kammeret
 Lotsberg, Inge Fiolin / Oslo Strykekvartett, Doden og Piken / På Kammeret
 Sandbakken, Are Bratsj / Oslo Strykekvartett, Doden og Piken / På Kammeret
 Sonstad, Øystein Cello / Oslo Strykekvartett, Doden og Piken / På Kammeret

KONSERT

José Cura

Andreas Scholl

Peter Mattei

Cecilia Bartoli

ØVRIG VIRKSOMHET

Fra Pollicino.

Fra Carmen.

BARNEKORET

Ved utgangen av 2009 bestod Barnekoret ved Den Norske Opera & Ballett av 60 medlemmer. 3 sangere fra Operakoret var sangpedagoger for barna. Barnekorleder Edle Stray-Pedersen var ansvarlig for musikalsk innstudering og administrasjon. Kormester Steffen Kammler var musikalsk ansvarlig frem til juli 2009 og deretter overtok Raymond Hughes hans oppgaver i august 2009. I løpet av året ble Barnekoret konstituert som egen avdeling og fikk i den forbindelse utvidet virksomheten med Gunnar Bergstrøm som produsent for den økte satsningen på barn og unge.

I tillegg til vanlige korøvelser med innøving av repertoar, teoriundervisning og sangundervisning var hele eller medlemmer av koret med som sangere eller solister på forestillingene *Carmen*, *Pollicino*, *Notteknekkeren* og 385.

I august ble det årlige helgeseminarret på Nærnes gjennomført.

Det har blitt gjennomført seminar med komponistene Maja Ratkje og Jon Erik Kaada samt seminar med Ruth Wilhelmine Meyer til prosjektet *Teskjekjerringa*.

Barnekoret deltok med musikalske innslag på Den Norske Opera & Balletts 50 års-jubileum, OBOS' 80 års-jubileum, arrangement for Veritas og på et arrangement ved utdeling av UNICEFs ærespris. Barnekoret har også opptrådt flere ganger med eget repertoar av julesanger, under pausen på *Notteknekkeren* og på organisasjonens juleavslutningen. Medlemmer i koret har medvirket på en Troll-konsert arrangert av Forsvarets Stabsmusikk, og medvirket på innspilling av musikk til filmen *Maskeblomstfamilien*. Et av korets medlemmer deltok også på Oslo Kammermusikkfestival og på Venezia-Biennalen med forestillingen 385.

Fra Pollicino.

Fra elevforestillingen 2009.

Fra elevforestillingen 2009.

BALLETTSKOLEN

For Ballettskolen har den høye aktiviteten og de gode resultatene fra det første året i Bjørvika fortsatt gjennom 2009. Ett av flere høydepunkter var at videreføringen av samarbeidet med Ruseløkka skole om ballettilbud på ungdomsskoletrinnet ble sikret. Dette er av stor betydning for fremtidig rekruttering til Nasjonalballetten.

Ballettskolen har pr 31.12.2009 117 elever, hvorav 24 gutter, 14 instruktører, 9 pianister og en administrasjon på 3 personer, samt en rekke gjesteinstruktører. Til sammen har det blitt gjennomført rundt 1850 undervisningsøkter innenfor den ordinære timeplanen. I tillegg kommer prøver til ulike opptredener.

Elever fra Ballettskolen har medvirket i Nasjonalballettens oppsetninger av *Don Quixote*, *Notteknekkeren*, *Romeo & Julie* og *Svanesjøen*. I tillegg har skolens elever bidratt på arrangementer i forbindelse med Den Kulturelle Skolesekken. Ballettskolens elever har også medvirket i Nasjonaloperaens oppsetninger av *Flaggermusen* og *Rusalka*. Et av høydepunktene for elevene er den årlige Elevforestillingen som i 2009 fant sted på Operaens Scene 2., 6., 8., 9. og 10. juni.

Blant andre opptredener hvor Ballettskolens elever har medvirket er arrangementer for Ballettklubben, Dansens Dag (Scene 2 og i Sarpsborg), Skolelederkonferansen i regi av Utdanningsetaten i Gamle Logen, Den Norske Opera & Balletts 50 års-jubiläum, Konsert i Frimurerlosjen og under Russiske kulturdager.

Ballettskolens elever bidro også på flere av arrangementene til Den Norske Opera & Balletts sponsorer som blant annet Fokus Bank, Mercedes-Benz, Norsk Tipping, OBOS og Synsam, Oslo Fashion Week.

Det er viktig for Ballettskolen å delta på ballettkonkurranser som gir en målestokk det faglige nivået skolens elever har i internasjonal sammenheng. I 2009 var representanter fra Ballettskolen

med i Nordisk-Baltisk Ballettkonkurranse i Mora (Sverige) og en elev ble finalist i juniorklassen. I tillegg vant en av våre tidligere elever (nå KHiO) 1. pris, seniorklassen. Ved den Internasjonale Ballettkonkurransen i Grasse vant vi 1. pris samt at en annen elev ble finalist i klassen 13-14 år.

Avgangselevene 2009 fikk plass ved English National Ballet School, BA klassisk ballett, Kunsthøgskolen i Oslo og ballettlinjen, Fagerborg videregående skole. To tidligere elever (DNO&B/KHiO) fikk for sesongen 2009/10 aspirantkontrakt med Nasjonalballetten og én (DNO&B/Royal Ballet School) fikk kontrakt med ballettkompaniet ved Det Kongelige Teater i København.

I samarbeid med Utdanningsetaten og Ruseløkka skole fikk vi til en videreføring og konsolidering av fellesprosjektet med et ballettilbud på ungdomsskoletrinnet.

Sammen med BA klassisk ballett ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) arrangerte Ballettskolen Nordic Ballet Summer Seminar for elever og fagpersonell, med 240 deltagere fra Norge, Sverige og Finland. Samarbeidet med KHiO har videre inneholdt blant annet utveksling av ballettpedagoger og gjensidige gjesteinnslag ved elev- og studentforestillinger.

Ballettskolen videreførte kontakt og samarbeid med Kungliga Svenska Ballettskolan i Stockholm, Svenska Ballettskolan i Göteborg, Den Finske Nasjonaloperaens Ballettskole i Helsinki og Canadas National Ballet School i Toronto. Elever fra skolen har deltatt ved internasjonale sommerkurs i London, Toronto, Lyon, København og på Gotland.

Ballettskolen mottar ekstern økonomisk støtte fra Musikk i Skolen og Frifond-midler Nordic Ballet Summer Seminar. Verdifull økonomisk støtte er også mottatt fra Ballettskolens Foreldreforening og gjennom Operaens sponsorer.

”Med begrepet kulturelt mangfold forstås gjerne særskilte etniske kulturuttrykk, ofte i samhandling med andre nasjonale uttrykk.”

KULTURELT MANGFOLD

Den Norske Opera & Ballett har til en hver tid mellom 20 og 30 nasjoner representert i sitt personale. Dette følger av våre kunstarters internasjonale karakter. Til en viss grad gjelder det også våre øvrige fag, der spesialkompetanse ofte medfører rekruttering fra andre kulturer enn vår egen. Men selv om mangfoldsperspektivet på denne måten er godt ivaretatt i vår personalpolitikk, forblir det viktig, under ellers like vilkår, å prioritere kandidater med ulik etnisk/kulturell bakgrunn ved nyansettelser, og dette har også vært gjort i 2009.

Både innenfor opera, ballett og musikk vil vårt repertoar pr definisjon gjenspeile et kulturelt mangfold, gjennom verkenes opphav og mangfoldet av utøvere som er involvert, og gjennom historiene som fortelles og bruk av libretti på en rekke forskjellige språk. Men ikke minst med tanke på rekrutteringen av vårt fremtidige publikum blir det likevel stadig viktigere å utvikle et program og andre tiltak som kan skape gjenklang hos grupper som normalt ikke finner veien til Operaen. Samarbeid med flerkulturelle miljøer og kunstnergrupper har derfor fått et sentralt fokus i det nye operahuset. For å sikre dette har vi fra og med 2009 øremerket et eget årsverk som produsent for flerkulturelle prosjekter, organisert i stab til adm. dir.. Stillingen skal ha ansvaret for å ivareta kontakten med relevante publikums- og utøvermiljøer og også initiere egne prosjekter utenfor vårt ordinære repertoar. De umiddelbare resultatene av denne satsningen vil først vise seg i 2010, og Den Norske Opera & Ballett vil på denne måten komme til å gjøre seg tydelig gjeldende innenfor dette viktige feltet i vårt samfunn og, ikke minst, stadfeste det nye operahuset som en arena for et stort mangfold av kulturytringer.

I 2009 styrket vi også vår formidlingsavdeling, bl.a. i erkjennelsen av at publikumsgrupper med ikke-vestlig etnisk opphav må sikres en bedre tilgang til vår virksomhet. Innenfor rammen av

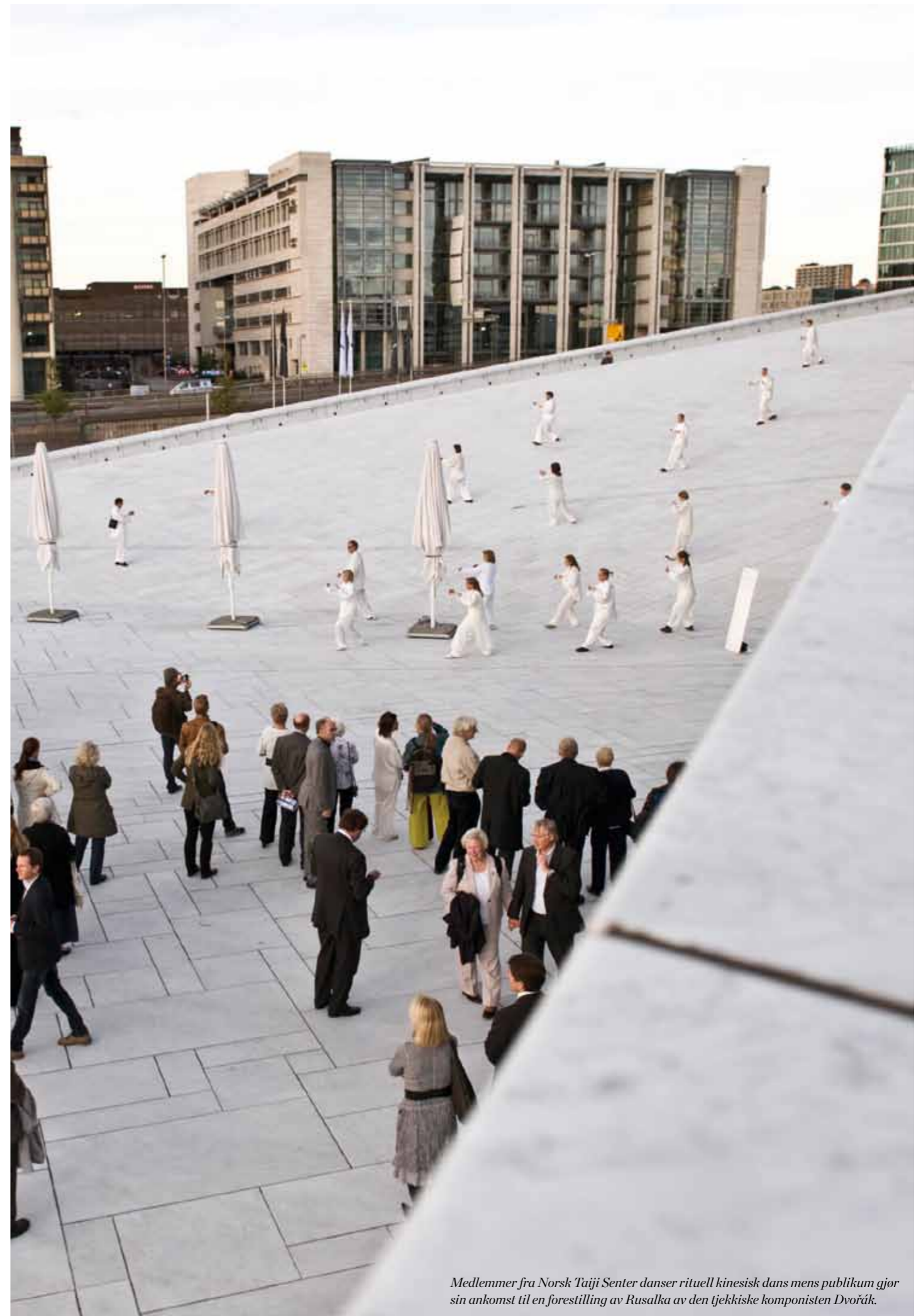
denne satsningen har vi blant annet videreført vårt adopsjonsprogram med Gran skole og Gamlebyen skole i Oslo øst. Som et synlig resultat av dette får Gran skole anledning til å framføre en spesialversjon av musikalen ”Annie” på vår Scene 2 våren 2010, der det store flertall av de medvirkende vil ha ikke-vestlig bakgrunn.

Ytterligere to viktige tiltak ble initiert i 2009, som vil komme til å sette et tydelig preg på Den Norske Opera & Balletts virksomhet både internt og eksternt i årene som kommer:

- / Vi innledet forhandlinger med et utvalg sentrale institusjoner innenfor det flerkulturelle feltet, med sikte på å etablere langsiktige avtaler om repertoarsamarbeid.
- / Vi innledet et samarbeid med Utdanningsetaten i Oslo Kommune om en utplasseringsordning for skoletrette elever, og ordningen vil i første omgang gjelde for skoler med et stort flertall elever med ulik etnisk bakgrunn.

Med begrepet kulturelt mangfold forstås gjerne særskilte etniske kulturuttrykk, ofte i samhandling med andre nasjonale uttrykk. Men globaliseringen og en betydelig innvandring til Norge i løpet av de siste 30-40 årene har medført at det oppstår nye blandede kulturformer.

Denne utviklingen bidrar til å skape en felles tverrkulturell basis for kommunikasjon mellom forskjellige etniske grupperinger, og på sikt også til å skape en ny sammensatt nasjonal felleskultur - slik tilfellet har vært i mange samfunn opp gjennom historien. Særlig virkningsfull er denne dynamikken innenfor kunstnerisk arbeid og kunstneres naturlige samhandling på tvers av etniske, religiøse og politiske skillelinjer. Ved Den Norske Opera & Ballett er vi oss dette bevisst, og søker å tilrettelegge prosjekter og produksjoner med en slik utvikling for øyet.

Medlemmer fra Norsk Taiji Senter danser rituell kinesisk dans mens publikum gjør sin ankomst til en forestilling av Rusalka av den tjekkske komponisten Dvořák.

”Det må ha skjedd noe med det norske folk! Masse mennesker i Operaen kveld etter kveld - og det i langt større saler enn den gamle på Youngstorget. Dét er vel den største hyllesten til Kirsten Flagstads innsats.”

OPERAEN I MEDIA

Den 18. april 2009 ble en lykkelig dag for Den Norske Opera & Ballett. Vi ventet et par tusen, håpet på fire tusen. 7000 mennesker kom, så og lot seg beseire av Carmen overført til visning på storskjerm på taket. Premierekveld – og med gratis adgang i strålende vårvær. Arrangementet føyer seg pent inn i rekken av suksesshistorier som er blitt omtalt i norske og internasjonale medier i 2009.

Over 4000 representanter fra pressen fra over 50 land har nå gjestet Operaen siden åpningen i 2008. I 2009 ble Den Norske Opera & Ballett omtalt i norske aviser 5114 ganger, hvilket tilsvarer en annonseverdi på cirka 120 millioner kroner.

Selve bygningen er naturligvis en oppmerksomhetsmagnet, men også de kunstneriske prestasjonene gir i stigende grad gjenglyd i internasjonale medier. Dette gjaldt i særlig grad Hovedscene-produksjoner som *Elektra*, *Rusalka*, *La Fanciulla del West*, *4 x Lightfoot* og *Leon*, *Giselle* og *Mestraften 2009*.

En kommentator i Vårt Land skrev om Den Norske Opera & Balletts virksomhet at ”det nye operahuset og alt oppstusset har vært en effektiv fordomsknuser, i arbeidet med å formidle våre kunstarter.”

Et mål for 2009 har også vært å utvikle informasjonsarbeidet på andre plattformer enn gjennom det tradisjonelle mediebildet. Bruken av sosiale medier gir store muligheter for direkte kontakt og kommunikasjon med publikum. Den Norske Opera & Ballett er nå etablert med profiler på Twitter og Facebook. Halvparten av Norges voksne befolkning er medlemmer av sistnevnte nettsamfunn, og etter fire måneder har Den Norske Opera & Ballett 5200 medlemmer. Disse er aktive deltakere i diskusjoner og informasjonsdeling.

Alternative informasjonskanaler har fortsatt et meget stort utviklingspotensiale og kommunikasjonsavdelingen vil i arbeidet framover spesielt vektlegge dette.

Belønningen kan bli som denne – en tilbakemelding fra en av våre gjester etter en forestilling, skrevet på Facebook: ”Da jeg satt i går kveld og så utover salen tenkte jeg: Det må ha skjedd noe med det norske folk! Masse mennesker i Operaen kveld etter kveld - og det i langt større saler enn den gamle på Youngstorget. Dét er vel den største hyllesten til Kirsten Flagstads innsats.”

Nasjonalballettens prima ballerina Maiko Nishino har aldri kjent seg så ensom som da hun kom til Oslo. Selvsagt måtte hun bil.

Svanesjøstjernen

Maiko Nishino er en av de mest populære ballerinaene i verden. Hun er japansk og har vært i Norge i mange år. Hun har vært i Norge i mange år og har vært i Norge i mange år. Hun har vært i Norge i mange år og har vært i Norge i mange år.

«Jeg har aldri vært nyere-trykk japansen. Har aldri skjønt hvem jeg er»

portrett nye ansikter | 29

12 Jørgen

Lokker unge bak

Med spesialkveld båret for ungdom, og opera for barn, skal det bli generasjonstiltak til Operaen.

Gravid eller ammer? Velkommen til vårens nyheter!

Årsrapport

KULTURSØNDAG

KOMMENTARAVISEN

LESERNE: Kampen for å kunne lese 3/4 av en søndag. Raskere løsninger. KRONIKK: Retten til en verdig død. DEBATT: Er Facebook godt for meg? 10-15: VEIVISER: Sammenheng av verdensener. 16-18: SVARER: De raskeste byrde Norge

CARMEN VARMET I BJØRVIKA

Omkring 7000 mennesker fant veien til storhallen på Operahuset og direktørvervet ligger av Carmen i går kveld. Det som var en gave fra de operasansende til byens befolkning, ble en så stor utløst at ledelsen allerede lever flere lignende forestillinger.

SCENE

Opera. Med sine delfe omstendighet og framtid har instruktøren Robert Carsen iscenesatt Giacomo Puccinis *Pigm* på det gamle Vokse på Den norske Opera.

Berusende blændværk

Et PETER JONSSON DRAMA

Et PETER JONSSON DRAMA

Et PETER JONSSON DRAMA

MUSIKK OPERA OSLO

Un iceberg di design per ballerini e soprani

Un iceberg di design per ballerini e soprani

5 KULTUR

Enda en sjef på plass

Ny Helmer i norsk kulturliv

Operaset har fått ny musikkjef

Ny Helmer i norsk kulturliv

SCENEROMMET

Scenerommet er Den Norske Opera & Balletts ressurs- og kompetansesenter rettet mot opera- og ballettproduksjon, samt konserter i Norge. Formålet med Scenerommet er å formidle kunnskap om å styrke mulighetene for produksjon av musikk- og danse teater ved å bistå med kompetanse og utstyr til produksjonsmiljøene i Norge.

UTLEIE AV KOMPETANSE OG PERSONELLBISTAND

Teskjekjerringoperaen AS, Norsk Barneopera

UTLEIE AV TEKNISK UTSTYR

Produksjonen SNE
Nordisk Film & TV AS
Dissimilis kultur- og kompetansesenter
Lars Notto Birkeland

UTLEIE AV KOSTYMER

Nero Media
Operaen i Kristiansund
Sandnes kulturhus
Rubicon TV
Porsgrunn kommunale kulturskole
Rikskonsertene
Wearbreakers
Bazooka Boppers
Lenes Dansesenter
Norsk Ballettinstitutt
Bodø Sinfonietta
Lions Club
Film og TV Akademiet
OscarsborgOperaen
Levende Klassisk
St. Hallvard videregående skole
Asker dans- og ballettskole
Song Records Norway
Opera Sør/Agder Teater
Den Nye Opera
Monster Entertainment
Ballettskolen Sandefjord
Ballettskolen i Ski

Jorunn M. Syversen
Catherine Kahn
Edle Stray-Pedersen
Thomas Morel
Karl Sigurd Sundby
Heidi Kierulf Lorch
Kari Anne Bjerkestrand
Minda Fiskum
Mons Christensen
Ingrid Lorentzen

UTLEIE AV REKVISITTER

Musikkteatret i Bodø
Jorunn M. Syversen

UTLEIE AV PRØVELOKALER

East 15 Acting School
Ensemble Ernst
Cæciliaforeningen
Den norske Studentersangforening
SYNG UT
Den Nye Opera
OscarsborgOperaen
Det Norske Solistkor
Kammerkoret Nova
Teskjekjerringoperaen AS, Norsk Barneopera
Jaren hornmusikkforening
Oslo fagottkor
Musikkteatret i Bodø
The Vibe
Affinis Ensemble
Subjazz
Mediehuset Nettavisen
Koret Diandre
Operaen i Kristiansund
Norsk Barokkorkester
Oslo Barokkopera
Brandbu skolekorps
Arkadiakoret
NeoN

Oslo Barne- og Ungdomskorforbund
RingsakerOperaen
Riksteatret
HerStay
Blindern Kulturentusiaster
Steinvikholm Musikkteater
Kampen Tango
Oslo Gatedansverksted
Elden
Mobile Homes
Nordic Black Theatre
Victoria Productions
Kulturentusiastene
Dida dansekompani
Oslo Sinfonietta
Opera Nordfjord
Kongsberg Våpenfabrikks Musikkorps
Det Norske Kammerorkester
Agder Teater
Mærradalen Mannskor
Brumunddal mannskor
Prosjektet HvaNåDa
deLillos
Carte Blanche
Tore Sandnæs
Dag Nilssen
Stig Hvalryg
Ina Eriksen

UTLEIE AV NOTER

Den Nye Opera
Kristiansund Symfoniorkester
Nordisk Film & TV AS

Musikkselskapet Nordvegen
Sortland kulturskole
Ungdomssymfoniene
Kosterfestivalen
LofotOperaen
Bærum Symfoniorkester
Operaen i Kristiansund
UD, Ambassaden i Kiev
Harald Hårfagre kammerorkester
Dominant ehf
Bodø Sinfonietta
Nordnorsk Opera og Symfoniorkester

OPPLÆRINGS- OG HOSPITERINGSORDNINGER

Større faglige studiebesøk organisert for:

/ Bærum Barneteater
/ Lørenskog videregående skole
/ Asker kulturhus
/ RingsakerOperaen
/ Uka på Ås
/ Deutsche Bank Stiftung, Akademie Musiktheater Heute

Scenerommet har også organisert en rekke hospiteringer, praksisplasser og arbeidsuker.

RÅDGIVNINGSTJENESTE

Et stort antall institusjoner og privatpersoner har mottatt rådgivning fra Den Norske Opera & Balletts fagpersoner innenfor en rekke forskjellige områder.

KURS OG SEMINARER VIA PRØVEROMMET

Den Norske Opera & Ballett v/Scenerommet deltar i et samarbeid om Prøverommet – en nasjonal læringsarena for kostymefaget. Prøverommet har i 2009 arrangert to nettbaserte kurs i drakt- og motehistorie og tre fagkurs over fem dager i korsett-syng, patinering og figurstopping.

DEN KOMMERSIELLE VIRKSOMHETEN

Det nye operahuset er godt tilrettelagt for en utvidet kontakt mot samfunn og næringsliv, og Den Norske Opera & Ballett har etablert særskilte funksjoner for å ivareta de muligheter dette innebærer. Formålet med de kommersielle funksjonene er å:

- / Bidra med inntekter til kjernevirksomheten gjennom å utnytte DNO&B sine ressurser i det kommersielle markedet
- / Nå et bredere publikum med musikkdramatik og dansekunst gjennom andre kanaler enn tradisjonelle forestillinger
- / Bidra til å styrke publikums samlede besøksopplevelse i Operaen
- / Understøtte merkevaren DNO&B og styrke vårt samfunns-messige omdømme

Våre kommersielle funksjoner er organisert i følgende resultatområder:

- / Serveringsvirksomheten
- / Sponsor- og kundelosjeprogrammet
- / Arrangementer
- / Operabutikken
- / Omvisningsvirksomheten

Etter to års drift er den økonomiske fasiten at Den Norske Opera & Ballett har etablert en kommersiell plattform som vel må regnes som den største og mest omfattende ved en kulturinstitusjon i Skandinavia. Den kommersielle virksomheten bidro i 2009 med brutto 49,5 mill.kr. Det er imidlertid et viktig prinsipp at alle direkte henførbare kostnader knyttet til de kommersielle funksjonene skal synliggjøres. Netto bidrag, etter fradrag for kostnader til bla. husleie, personal og billett-kvoter mv, ble likevel hele 27,2 mill.kr., mot 25,6 mill.kr. for 2008.

Serveringsvirksomheten

Serveringsvirksomheten er organisert ved omsetningsbaserte husleieavtaler med Furset-gruppen, som har egne ansatte og egen administrasjon. Følgende fasiliteter på huset har blitt benyttet til serveringsvirksomhet:

- / Argent Fine Dining
- / Sanguine Brasserie
- / Uteservering på operahusets sjøside
- / Uteservering på operahusets forplass mot nord
- / Scene 2
- / Prøvesaler
- / Kundelosjer
- / Mottakelsesrom
- / Barene på balkongene
- / Taklandskapet

Serveringsvirksomhetens brutto bidrag til Den Norske Opera & Ballett i 2009 utgjorde 5,8 mill.kr.

Sponsor- og losjeprogrammet

Den Norske Opera & Ballett lanserte sitt nye sponsorprogram i forbindelse med innflyttingen i Bjørvika. Sponsorprogrammet ble definert ut fra en sponsorpyramide, hvor våre hovedsamarbeidspartnere troner høyest i pyramiden.

Følgende samarbeidspartnere har vært i vår sponsorpyramide i 2009:

- / 5 Hovedsamarbeidspartnere:
DnB NOR, Mercedes-Benz, NSB, OBOS, PwC.

Fra NHOs årskonferanse 2009.

/ 8 Samarbeidspartnere:

De norske Bokklubbene, Det Norske Veritas, Mills, Orkla Finans, Radisson SAS Plaza Hotel, Rederilauget, Gyro, Entercard

/ 10 Losjehavere:

Allergruppen, Coca-Cola, Fokus Bank, Gjensidige, Norges Gruppen, Norsk Tipping, Orkla, Schibsted, Sjølyst Utvikling, Umoe

/ Sponsorprogrammet "Ta Plass":

Allkopi, Belief Group, Dampskibsaktieselskabet Theologos, EDB Business Partner, Halden Sparebank, ISCO Group, Kaasa, Kopinor, Mercuri Urval, Network Norway, Norsk Boligbyggelag, Ragnhild Marie Plesner, Podium, AGA Spinn-Off, storgaten blomsterhandel, Strålfors, TINE, Viking Holding, Verdane Capital Advisors

For 2009 utgjorde brutto sponsor- og losjeleieinntekter 32,6 mill.kr.

Banketter og arrangementer

Arrangementer, mottagelser og banketter har i sum holdt seg nokså uendret i forhold til åpningsåret. Vi klassifiserer våre arrangementer på følgende måte:

- / Kategori 1: Sponsor/næringslivsarrangementer i regi av kontraktsfestet samarbeidspartner med Operaen.
- / Kategori 2: Nasjonale og internasjonale kongresser for å utvikle Oslo som destinasjon og Norge som turistnasjon
- / Kategori 3: Arrangementer i regi av offentlige myndigheter eller samfunnsinstitusjoner og -organisasjoner.

Samlet ble det gjennomført 179 arrangementer i 2009, med ca. 67000 deltakere og med brutto inntekt på DNO&Bs hånd på 3,7 mill.kr.

Operabutikken

Den overordnede målsetningen for Operabutikken er å høyne kvaliteten på Den Norske Opera & Balletts tilbud til publikum og gi en ytterligere kvalitetshevning av totalopplevelsen for våre besøkende. Vi skal også sikre en god lønnsomhet.

Kontrakten med driver ble avviklet i 2009, ved at Den Norske Opera & Ballett selv overtok driften. Et nytt og utvidet driftskonsept har deretter vært under utvikling og implementering.

Operabutikken ga et bidrag i 2009 på brutto 1,3 mill.kr..

Omvisningsvirksomheten

Omvisningstilbudet går inn under arbeidet med å øke publikums kjennskap til institusjonen, den arkitektoniske utformingen av bygget, den visuelle kunsten og ikke minst gi kunnskap om og fortrolighet med kunstformene opera og ballett. Innsatsen har rettet seg mot så vel eksisterende som nye publikumsgrupper i alle aldre.

Over 15 omvisere som samlet behersker en rekke språk har til sammen utført 3150 omvisninger i 2009 for om lag 68000 deltakere. Bruttobidraget utgjorde 6,2 mill.kr.

Ole Willy Falkhaugen og Thomas Halvorsen i Don Quixote.

Tom Remlov overrekker Jorunn Rønningen Ledergruppens stipend til ikke-kunstnerisk personale.

PRISER

Priser for kunstneriske prestasjoner

Solodanser Richard Suttie mottok Rolf Gammleng-prisen for 2009, som går til utøvere som "på en fortjenstfull måte har medvirket på gramfoninnspillinger eller i sceniske forestillinger."

Operasolist Eli Kristin Hanssveen og solodanser Maiko Nishino mottok den nyopprettede Tom Wilhelmsens opera- og ballettpris. Prisen på totalt 500 000 kroner skal anvendes til faglig videreutvikling for personer som har gjort en fremragende innsats for opera eller ballett i Norge.

Priser til organisasjonen Den Norske Opera & Ballett

I oktober mottok vi som organisasjon AKAN-prisen for 2009 og juryen begrunnet dette på følgende måte: "Juryen har lagt vekt på

at det rusmiddelforebyggende arbeidet i bedriften er klart forankret hos ledelse og ansatte, og inngår i det ordinære HMS-arbeidet."

LO-magasinet Aktuell delte ut sin Arbeidsmiljøpris 2009 til Den Norske Opera & Ballett. Juryen har vektlagt at tillitsvalgte gjennom flere år har jobbet aktivt for å sette helse, miljø og sikkerhet på dagsorden.

Ledergruppens stipend til ikke-kunstnerisk personale 2009

Ledergruppens stipend til ikke-kunstnerisk personale ble delt ut første gang under personalets jubileumsfest 8. november 2009. Det første stipendet gikk til renholdsleder Jorunn Rønningen som har vært ansatt i Den Norske Opera & Ballett i 24 år.

Claudia Schreiber og Kári Freyr Björnsson i Goecke + galla.

ORGANISASJONEN

ORGANISASJONEN PR. 31.12.2009

Ledergruppen i Den Norske Opera & Ballett fra venstre: Bernt Bauge, Jan Hauge, Cathrine Pia Lund Grøholdt, Espen Giljane, John Helmer Fiore, Paul Curran, Tom Remlov.

STYRET

Ellen Horn *styreleder*
 Michael Christiansen *nestleder*
 Mia Haugland Habib
 Ingebrigt Steen Jensen
 Stein Erik Moe
 Tone Lein *l. vararepresentant*
 Marek Jez *ansattes representant kunstnerisk*
 Berit Hammerøe *ansattes representant øvrige*
 Svein Nafstad *observator kunstnerisk*
 Mats Eriksen *observator øvrige*

LEDELSE

Tom Remlov *administrerende direktør*
 Paul Curran *operasjef*
 Espen Giljane *ballettsjef*
 John Helmer Fiore *musikksjef*
 Bernt E. Bauge *økonomi- og administrasjonsdirektør*
 Cathrine Pia Lund Grøholdt *markeds- og kommunikasjonsdirektør*
 Jan Hauge *teknisk direktør*

Stab til adm. direktør

Kari Eikli *assistent til adm. direktør*
 Øyvind Lunestad *plansjef*
 Tor Fagerland *produsent fler kulturelle prosjekter*
 Bibbi Moslet *dramaturg*

Planavdelingen

Øyvind Lunestad *plansjef*
 Torill Nesøen *ass. plansjef*
 Ståle Tråsdahl *produsent*

Fredrik Glans *koordinator scenerommet og verker underveis*
 Janet Edin *Inspisient*
 Lars Kolstad *Inspisient*
 Johan Neergaard *Inspisient*
 Karen Løken *Inspisient*
 Mari Karoline Skyberg *Inspisient, perm*
 Marte Bergsland *Inspisient*
 Mari Movold *Inspisient, vikar*

NASJONALBALLETTEN

Espen Giljane *ballettsjef*
 Paul Podolski *administrator/ stedfortredende ballettsjef*
 Helle Sørbye Larsen *produsent/ stedfortredende administrator*
 Carina Scherman *administrasjonskoordinator*
 Gabrielle Tillson *produsent turnè/formidling*
 Siri Bjercknes *ressursplanlegger*
 Lauren Hauser *ressursplanlegger*
 Irene Schøyen *sekretær*
 Linn Korssjøen *administrasjonskonsulent*

Ballettmestere

Jahn Magnus Johansen
 Eve Lawson
 Sissel Westnes

Dansere

Kristian Alm
 Line Alsaker
 Paulo Arrais *perm*
 Beatrix Balazs
 Kári Freyr Björnsson

Kaloyan Boyadjiev
 Scott Casban
 Craig Lee Cathcart
 Clair Constant
 Hedda Staver Cooke *perm*
 Lindsay Craig
 Philip Currell
 Cina Espejord
 Ole Willy Falkhaugen
 Hayley Laura Forskitt *perm*
 Julie Gardette
 Francesca Golfetto
 Thomas Halvorsen
 Andreas Heise
 Silas Henriksen
 Victoria Herbert
 Gry Hermansen
 Marek Jez
 Natasha Jones
 Celine Kraal
 Jørund Langeggen
 Lucas Lima
 Emma Lloyd
 Ingrid Lorentzen
 Leyna Magbutay
 Miharu Maki
 Gakuro Matsui
 Niklas Mattsson
 Lisa Nielsen
 Maiko Nishino
 Chihiro Nomura
 Roberth Refling
 Emma Rigby
 Caroline Roca

Francois Rousseau
 Kristian Ruutu
 Cristiane Sá
 Alexandra Santana
 Claudia Schreiber
 Eugenie Skilnand
 Kristian Støvind
 Trude Skogen *perm*
 Hanne Thorbjørnsen Suttie
 Richard Suttie
 Kathryn Thomas
 Christine Thomassen
 Leyne Ujiie
 Dirk Weyershausen
 Stine Østvold *perm*
 Sissel Maria Aarseth

Ballettaspiranter

Thea Breder
 Per Andreas Bach Hovdal

Ballettrepetitører

Ola Faye
 Milan Petrovic
 Andrey Podborskiy
 Yoko Toda
 Charles Rinaudo
 Zelina Sannum

Ballettlaboratoriet

Lars Kolstad *prosjektleder*

BALLETTSKOLEN

Knut Breder *leder*
 Irene Kantardjiev *sekretær*
 Jörg Wiesner *studiekoordinator*

Ballettskolepedagoger

Gro Gudim *vikar*
 Kumiko Hayakawa
 Igor Ivanov
 Espen Jansen
 Richard Lessey
 Gunvor Karlsen
 Larissa Savenkova
 Aranka Sestak
 Zoltan Szolnoki
 Brian Toney
 Sandra Beaurain Wiesner

Repetitører

Claudia Iftime
 Orlin Kantardjiev
 Roger T. Matte
 Stanislaw Norkowski
 Olga Nødtvedt
 Milan Petrovic
 Charles Rinaudo

Zelina Sannum
 Brian Toney

NASJONALOPERAEN

Paul Curran *operasjef*
 Anne Gjevang *stedfortredende operasjef/ casting director*
 Paul Kirby *assistent for kunstnerisk ledelse*

Sopran

Toril Carlsen
 Itziar Martinez Galdos
 Eli Kristin Hansveen
 Solveig Kringelbotn
 Silvia Moi
 Mariann Fjeld Olsen
 Valeria Stenkina
 Marita Sølberg
 Ragnhild Heiland Sørensen

Mezzosopran

Hege Høisæter
 Ingebjørg Kosmo

Tenor

Henrik Engelsen
 Thor Inge Falch
 David Fielder
 Svein Erik Sagbråten
 Kjell Magnus Sandve

Baryton

Ole Jørgen Kristiansen
 Espen Langvik
 Trond Halstein Moe

Bass

Magne Fremmerlid
 Kjetil Hugaas
 Carsten H. Stabell

Studieleder

Boris Schäfer

Operarepetitører

Tore Dingstad *leder*
 Leiv Amundsen
 Helge Evju
 Kalle Esanpoika Kuusava
 Markus Kvits
 Magnus Løberg Loddgard *vikar*
 Bjarne Sakshaug
 John Lidal

Tekst/suffli

Inger Katrine Hansteen *leder*
 Arne Stavø Auråker
 Ellen Helene Kvien

Produsenter/plangruppe

Per B. Larsen *sjefprodusent*
 Jane-Eve Straughton *produsent*
 Jan Helge Trøen *produsent*
 Maria Costa *produsentassistent*
 Tove Bagroen *turnèkonsulent*
 Anita Dahlstrøm *plankonsulent*
 Silje Hjelset Nygaard *plankonsulent*

Regi

Hilde Andersen *perm*
 Heidi Bruun Nedregård
 Ronald Rørvik *perm*
 Wilhelm Sandven

MUSIKK

John Helmer Fiore *musikksjef*
 Jørn Pedersen *orkesteradministratør*
 Sigmund Jaang *musikkprodusent*
 Terje Boye Hansen *kapellmester*
 Gunnar Larsen *orkesterregissør*
 Jon Fanavoll *podieinspisient*
 Atle Strøm *podieinspisient*
 Knut Lassen *podieinspisient*
 Anne-Margrethe Skari *musikkbibliotekar*
 Thor Johan Pedersen *notearkivar*
 Einar Winther *notearkivar*

OPERAORKESTRET

1. fiolin

Ole Bøhn *konsertmester emeritus*
 Øyvind Bjorå *1. konsertmester*
 Odd Hannisdal *2. konsertmester*
 Daniel Dalnoki *3. konsertmester*
 Dominic Griffiths
 Per Stenseth
 Gunnar Ihlen
 Anne-Lise Vabø
 Fred-Henrik Aase
 Pia Jacobsen *perm*
 Elisabeth Belfrage Nesse
 Elin Fainberg
 Ilka Stocker
 Maciej Frajczyk
 Ingvild Habbestad
 Amanda Lindqvist

2. Fiolin

Kjell Tomter
 Astrid Kirschner
 Thomas Backofen
 Sunniva Tomter
 Geir Wold
 Yukiko Mikami
 Rasmus Hagerup Heggdal
 Ragnfrid Bogen
 Anna Skogman
 Anne-Randi Håheim Nilsen

André Bibow *kostymesjef*
Nicolai Ekeberg *leder Lys/Lyd & Bilde*
Bjørn Otten *leder Lager/Logistikk*
Sofie Nilsen *ansv. kontinuerlig forbedring*
Kjell Andersen *gruppeleder*

Teknisk plangruppe

Kjell Andersen *gruppeleder*
Erland Conders
Runa Flaa

Teknisk drift

Ola Håkon Thomas Persson *driftsteknisk sjef*
Pål Helvik Johanssen *systemingeniør*
Rolf-Arne Gulliksen *vedlikeholdstekniker*
Dag-Freddy Blix *teknisk konsulent*

Scene

Kjetil Lyseggen *leder*
Torbjørn Christensen *scenemester*
Magne Moen *scenemester*
Klaus Vaadal *scenemester*
Are Linnerud *scenemester*
Jan Olav Dahlen *lagleder*
Thomas Dahlen *lagleder perm*
Kim Haldrup Pettersen *lagleder vikar*
Ole-Morten Eriksen *lagleder vikar*
Rolf Steinar Ruud
Hilde Aleksandersen
Roy Andersen
Ross Barlow
Jan Christian Thomassen
Judy Eivindsen
Knut Sigurd Engedal
Mats Eriksen
Pål Godager
Erika Hauge
Per Kristian Johannessen
Richard Jordan
Kim-Robin Kjærstad
Carl Kaas
Victoria Gjertrud Madsø
Benjamin Markstein
Øystein Mora
Justin Newall
Øyvind Olsen
Inger Henriette Paulsen
Halvor Pedersen
Jørgen Rausandaksel
Jørn Erik Schauerud
Jesper Schill
Tom Staff
Ole Kristian Stavnsborg *perm*
Petter Magnus Sønsteby
Yngve Tetlivold
Olav Uthaug
Jon Magnar Viken
Svein Olav Østerbø
Lars A. Østlie
Alexander Holm Larsen
Martine Sandlie Blomstrand *vikar*
Paul David Horsley *vikar*

Thomas A Florin Iversen *vikar*
Magnus Ottesen *vikar*
Henrik H. Schöller *vikar*
Jan-Andre Strand *vikar*

Operatører

Marie Enger *gruppeleder*
Alexander Quirk
Eivind Staal
Lasse Evje
Even Lie
Anton Merckoll
Christine Hals Eikeland

Rekvisittgruppe

Åge Sørumsaugen *gruppeleder*
Anne Kari Brekke
Pia Christina Jonsson
Shalom Ohayon
Audun Rossvoll
Ina Kathrine Røvang

Lys / Lyd & Video

Nicolai Ekeberg *leder*
Paul Vidar Sævarang *fagansvarlig lys*
Tommy Ingebretsen *3D-animator*
Jacob Christensen *lysmester*
Torbjørn Stenersrød *lysmester*
Gretar Sveinbjørnson *lysmester*
Silje Benedikte Flaaten *lysmester perm*
Mats Bjerkan-Grotmol *lysmester*
Torben Jolma *lysmester Scene2*
Jannicke Borg *lysbordoperator*
Anders Dahl *scenetekniker*
Karine Elstad *lysbordoperator*
Karin Kristiansson *lystekniker*
Harald Lie *lysbordoperator*
Erlend Østrem Nielsen *lysbordoperator perm*
Ulf Scheerbarth *lysbordoperator*
Per Christian Varran *lysbordoperator*
Bente Amundsen *lagleder*
Helge Johansen *lagleder*
Jannicke Rekvín *lagleder*
Dorthe Wiig Andersen
Eline Marie Solgård Andresen
Amund Breivik
Arild Gangdal
Audun Bull Hansen
Kjell Erik Johansen
Frank Merg *elektriker*
Unni Sanne *lystekniker*
Pål Søvik *lydtekniker*
Ken Ruben Theodorsen *lydtekniker*
Gerhard Hertzberg *lydtekniker*
Alexander Istad *bildetekniker*
Anders Frey Dahl *videotekniker*

Lager & logistikk

Bjørn Otten *leder*
Jon Ivar Kirkholt *fagansvarlig transport*
Alf Jan Berg
Arne Rune Holter

Steinar Berg Larsen
Øyvind Sandersen

Verkstedsseksjonen

Christina Macé Stensrud *verkstedssjef*
Stefan Maassen *konstruktør perm*
Oddvar Nilsen *konstruktør*
Geir Ingar Jansen *vikar*

Snekkerverksted

Marvin Helge Larsen *gruppeleder*
Kjell Holgersen *nestleder*
Ronny Borlaug
Linda Midtsund
Anne Helene Radoor
Dag Otto Jostad *lærling*

Dekorgruppen

Pål Erik Olsen *gruppeleder*
Nicklas Lindblom *rekvisittmaker*

Malersal

Justinus van Vliet *gruppeleder*
Hilde Dehli
Mons Emil Holst Christensen
Turid Ousland
Jannicke Lie
Stefania Raimondo

Tapetserverksted

Hege Blom *gruppeleder*
Sofia Zenkova

Metallverksted

Berit Wiken *gruppeleder*
Freddy Kopaas

Kostymeseksjonen

André Bibow *kostymesjef*
Stine Sjøgren *systemeleder*
Anniken Gulbrandsen *produksjons-koordinator*
Cathrine Runhovde *produksjonskoordinator*

Systuer

Kari-Anne Amundsen *leder*
Lise Guttormsen Eckbo *leder*
Gunnar Fon *tilskjærer*
Turid Knudsmoen *tilskjærer*
Halvard Leirvik *tilskjærer*
Hilde K. Bjørklund Olsen *tilskjærer*
Rakel Melvær Berge
Lisbeth Lunke Berg
Elen Beate Børresen
Kari Elisabeth Dahl
Nina Dahl
Tina Danielsen *vikar*
Ruth Barrera Guerrero
Kristin Haraldsen *vikar*
Emma Kristine Haugen
Maria Jansson
Marianne Jensen

Guro Ballangrud Jøssang
Eli Ploompuu Kask
Eva Merete Klakeg *vikar*
Regina Kruger
Anna-Lena Härtus Kvåle
Rikke Anett Lamo *perm*
Siv Ellinor Landrø
Nina Larsen
Tonje Von der Lippe
Louise Wilhelmine Lund
Mariann Lund
Alexandra Fire Da Luz
Britt Lønaas
Maj Lisbeth Marman
Guro Michaelsen *vikar*
Maria Therese Munter *vikar*
Elisabeth Hustad Nonstad
Yung Ja Hilde Peters Nyløkken
Janne Opsahl
Babina à Porta
Anette Rosendal
Marianne Salvesen *vikar*
Pedro Tavares Sequeira
Ann-Merethe Skaug
Astrid Elisabeth Stang
Anett Steinseth
Inger Bjørkavåg Sæhaug
Silje Ulekleiv *vikar*
Maria Valsdottir
Goril P Zachrisen *vikar*
Sunniva Østerbø *vikar*
Anne Sofie Feden Aass
Karin Ølstad Aas
Solveig Aas

Farging/patinering

Kari Alette Bækkevold *gruppeleder*
Katrine Dokken
Inger Kari Rosten

Modist/maskemaker

Ellen Haugane *gruppeleder*
Anne Vaagen Nestande
Gunn Rosnes

Maskør/parykkmaker

Per Ragnar Karlsen *gruppeleder*
Andrea Daniela Fischbacker
Therese Lia
Jaroslaw Lange
Katja Langer
Maxi Kowalke
Mette Høibak Pettersen
Heidi Elisabeth Rød
Katharina Solbrig
Anna Sveen
Anne Lise Lillian Winther
Vlasta Zakostelska
Tiiu Luht
Barbro H. Haugen
Tom Aarøe
Therese Roald

Tonje Voigt Johannessen *lærling*
Anne Stålegård *lærling*

Påkledere

Sylvia Rasch–Olsen *gruppeleder*
Berit Hammerø *lagleder*
Hege Alvilde Johansen *lagleder*
Ulla Larsson Bråten
Edda Lingaas
Karoline Carlsen
Siri Hanna Gjendem
Tove Kristin Gjøsund
Anne Therese Furustøl
Therese Schibbye Hervig
Sedenius Dahl vikar
Eva Cecilie Narverud
Jorunn Sandtrøen
Hanne Silkebækken
Tine Vermeli *perm*
Tiril Aarvig
Pamela Valland Ducran *kostymerenhold*
Hatidze Fetisi *kostymerenhold*

Kostymearkiv

Anne Guri Brænders *gruppeleder*

Kostymelager

Hege Broen *gruppeleder*
Sara Paulina Cerda Arce
Toini Åberg

Skoverksted

Eva Solberg *gruppeleder*
Iren Godtfredsen
Marianne Moen

EKSTERN STYREREPRESENTASJON

Den Norske Opera & Ballett har i 2009 vært representert i styrene for følgende organisasjoner og prosjekter:

Norsk teater- og orkesterforening

økonomi- og administrasjonsdirektor Bernt Bauge

Styringsgruppen for Prosjekt Nytt

Operahus *økonomi- og administrasjonsdirektor*

Bernt Bauge

Visit Oslo *markeds- og kommunikasjonsdirektor*

Cathrine Pia Lund Groholdt

ORGANISASJONER

Den Norske Opera & Ballett er medlem/medstifter i følgende organisasjoner:
Norsk teater- og orkesterforening NTO
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Opera Europa
Visit Oslo
Dronning Sonja Internasjonale Musikk-konkurranse
Ultima Festival
Opera Norge
Menuhin Competition Oslo 2010

STIFTELSER

Den Norske Opera & Ballett forvalter følgende stiftelser:
Operaens stipendfond
Thorleif Dahls Ballettfond
Erling Kroghs sangerlegat

UTGIVER
Utgiver *Den Norske Opera & Ballett*
Ansvarlig utgiver *Tom Remlov, adm. dir.*
Foto *Erik Berg*
Design *Siste Skrik Kommunikasjon AS*
Trykkeri *07 Gruppen AS*
Opplag *1500*

Den Norske Opera & Ballett
Kirsten Flagstads plass 1
0150 Oslo

Kristian Alm og Marek Jez i Goecke + galla.

